Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Vývoj místní samosprávy ve městě Jílové

Bc. Daniel Pohlreich

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Daniel Pohlreich

Ekonomika a management

Provoz a ekonomika

Název práce

Vývoj místní samosprávy ve městě Jílové

Název anglicky

The Development of Local Government in the Municipality of Jílové

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter politického rozhodování orgánů místní samosprávy ve městě Jílové (okres Děčín). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu ve městě (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému a komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994.

Metodika

Při vypracovávání práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 str.

Klíčová slova

Jílové, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice, konfliktní linie.

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Bernard, J.; Kostelecký, T.; Illner, M.; Vobecká, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011, ISBN 978-80-7419-069-8.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 101.

Jüptner, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. In Koalice a koaliční vztahy. Ed.: Čabada, L. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, ISBN 80-7380-004-7.

Müller, K. Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu. Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace? Praha: SLON, 2018, ISBN 978-80-7419-271-5.

Ryšavý, D.; Šaradín, P. Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě. Praha: SLON, 2011, ISBN: 978-80-7419-042-1.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Václav Bubeníček, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 7. 9. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj místní samosprávy ve městě Jílové“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.03.2023 _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Václavu Bubeníčkovi, Ph.D. za poskytnutí cenných rad a odborné vedení práce. Dále bych chtěl poděkovat zastupitelům města Jílové, a to zejména Bc. Milanovi Tejmerovi a Ing. Olze Hrebičkové, za poskytnuté potřebné informace ke zpracování této práce. V poslední řadě bych rád poděkoval své rodině, která mi poskytovala podporu během celého studia.

Vývoj místní samosprávy ve městě Jílové

Abstrakt

Diplomová práce „Vývoj místní samosprávy ve městě Jílové“ se zabývá místním politickým systémem v obci Jílové. Teoretická část je zastoupena jednotlivými kapitolami, které popisují samosprávu, obec, orgány obce, volební legislativu, funkce voleb, volební systém, komunální volby, lokální politické stranictví a komunální typologii koalic podle Petra Jüptnera a Stanislava Balíka. Praktická část je rozdělena na pět hlavních kapitol. V první kapitole jsou základní informace o městě Jílové a krátký popis historie. Druhá kapitola se věnuje výsledkům komunálních voleb v jednotlivých volebních obdobích. Poté následuje třetí kapitola, a to analýza kontinuity kandidatur. V předposlední kapitole je analýza složení koalic podle typologie Stanislava Balíka. V poslední kapitole praktické části je zhodnocení rozhovorů místních zastupitelů města. V závěru práce jsou definovány nejpodstatnější faktory, které usměrňují politické rozhodování orgánů místní samosprávy na základě provedených analýz.

Klíčová slova: Jílové, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice, konfliktní linie.

The Development of Local Government in the Municipality of Jílové

Abstract

The thesis "The Development of Local Government in the Municipality of Jílové" is based on local political system in Jílové city.The theoretical part of the thesis is divided into chapters that describe self-government, the municipality, municipal bodies, electoral legislation, functions of elections, electoral system, municipal elections, local political parties and communal typology of coalitions according to Petr Jüptner and Stanislav Balík. The practical part is divided into five main chapters. In the first chapter are basic informations and a brief history about Jílové city. The second chapter deals with the results of communal elections in individual election periods. The third chapter contains an analysis of the continuity of candidacies. The analysis of the composition of coalitions according to Stanislav Balík can be found in the penultimate chapter. In the last fifth chapter, there is an evaluation of the interviews of local city representatives. By the end of the thesis are defined the most important factors guiding the political decision-making of self-government bodies based on the performed analyzes.

Keywords: Jílové, local government, communal election, electoral parties, local party system, communal coalition, conflict line.

Obsah

1 Úvod **12**

2 Cíl práce a metodika **14**

3 Teoretická část **15**

3.1 Samospráva 15

3.2 Obec 17

3.2.1 Funkce obcí 18

3.2.2 Spolupráce mezi obcemi a kraji 20

3.3 Orgány obce 21

3.3.1 Zastupitelstvo obce 21

3.3.2 Rada obce a starosta 22

3.3.3 Komise a výbory 22

3.3.4 Obecní úřad a organizace 24

3.3.5 Obecní policie 24

3.4 Volební legislativa 24

3.4.1 Volební legislativa od roku 1990 24

3.4.2 Toleranční patent 25

3.4.3 Uzavírací klauzule 26

3.5 Funkce voleb 26

3.6 Volební systém 27

3.6.1 Systém většinový 28

3.6.2 Systém proporcionální 29

3.7 Komunální volby 30

3.7.1 Volební právo 30

3.7.2 Volby do zastupitelstva obce 30

3.7.3 Vznik a zánik mandátu ... 31
3.7.4 Kandidátní listiny aneb způsoby volby ... 32
3.7.5 Volební dny ... 32
3.7.6 Předčasné volby ... 33
3.7.7 Volební kampaň ... 34
3.7.8 Volební strany a nezávislí kandidáti ... 34
3.7.9 Volební účast ... 35
3.8 Lokální politické stranictví ... 36
3.8.1 Politické strany ... 37
3.8.2 Parlamentní strany ... 38
3.9 Komunální koalice podle Petra Jüptnera ... 39
3.9.1 Nejmenší obce a jejich koalice ... 39
3.9.2 Obce menší střední velikosti a jejich koalice ... 39
3.9.3 Obce větší střední velikosti a jejich koalice ... 40
3.9.4 Největší obce a jejich koalice ... 41
3.10 Komunální typologie koalic podle Stanislava Balíka ... 41
3.10.1 Minimální vítězné koalice ... 42
3.10.2 Velká koalice ... 42
3.10.3 Nadměrné koalice ... 43
3.11 Konflikt a konfliktní linie ... 44
4 Praktická část ... 45
4.1 Město Jílové ... 45
4.1.1 Složení zastupitelstva ... 45
4.1.2 Historie ... 46
4.1.3 Obyvatelstvo ... 46
4.1.4 Cestovní ruch ... 46

4.1.5 Zájmová činnost a sportovní vyžití ... 47
4.2 Statistiky komunálních voleb 1994–2022 ve městě Jílové ... 47
4.2.1 Komunální volby 1994 ... 48
4.2.2 Komunální volby 1998 ... 49
4.2.3 Komunální volby 2002 ... 52
4.2.4 Komunální volby 2006 ... 54
4.2.5 Komunální volby 2010 ... 56
4.2.6 Komunální volby 2014 ... 58
4.2.7 Komunální volby 2018 ... 60
4.2.8 Komunální volby 2022 ... 62
4.3 Analýza kontinuity kandidatury ... 64
4.4 Analýza složení koalic v období 1994-2022 ... 66
4.4.1 Koalice v období 1994-1998 ... 67
4.4.2 Koalice v období 1998-2002 ... 67
4.4.3 Koalice v období 2002-2006 ... 68
4.4.4 Koalice v období 2006-2010 ... 69
4.4.5 Koalice v období 2010-2014 ... 70
4.4.6 Koalice v období 2014-2018 ... 70
4.4.7 Koalice v období 2018-2022 ... 71
4.4.8 Koalice v období 2022–2026 ... 72
5 Výsledky a diskuse na základě rozhovorů s místními zastupiteli ... 73
7 Závěr ... 77
8 Seznam použitých zdrojů ... 80
8.1 Knižní zdroje ... 80
8.2 Zákony ... 81
8.3 Internetové zdroje ... 82

8.4 Ostatní zdroje 83

9 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek 84

9.1 Seznam tabulek 84

9.2 Seznam grafů 84

9.3 Seznam použitých zkratek 86

Přílohy 87

1 Úvod

Cílem mé diplomové práce bude zjištění faktorů ovlivňujících charakter politického rozhodování orgánů místní samosprávy ve městě Jílové. Dílčími cíli práce bude charakteristika hlavních socioekonomických ukazatelů města, vyhodnocení vývoje a fungování místní samosprávy. Dále identifikace hlavních aktérů politického procesu ve městě a analýza jejich vzájemných vztahů. Dalším cílem bude definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě vývoje lokálního systému a analýzy komunálních voleb od roku 1994 do posledních uskutečněných voleb v roce 2022.

Téma mé diplomová práce: „Vývoj místní samosprávy ve městě Jílové“ jsem si vybral, jelikož v této obci na okraji národního parku již od narození žiji. Zajímalo mě tedy, jak si obec vede na politické scéně, její výsledky jednotlivých volebních obdobích a možnosti sestavení různých koalic ve vedení města. Informace pro mou diplomovou práci budu čerpat ze statistických údajů konkrétně z ČSU a MěÚ Jílové. Další doplňující informace mi poskytnou bývalí či současní zastupitelé města, se kterými povedu rozhovory.

V teoretické části vymezím několik pojmů. Mezi první pojmy bude patřit obec a její orgány a samospráva. Dále se budu věnovat popisu volební legislativy od roku 1990 až po současnost a jejími dalšími náležitostmi. Mezi další pojmy bude patřit volební funkce, volební systém, komunální volby a lokální politické stranictví. Z větší části se budu v teorii zabývat oblastí kolem komunálních voleb, se kterými souvisejí další základní pojmy, mezi které patří například volební právo, vznik a zánik mandátu, volební dny, volební kampaň, předčasné volby, volební účast a další. Podrobněji popíši typologii koalic, kterou vysvětlují dva autoři. Nejprve popíši typologii koalic podle Petra Jüptnera, který koalice dělí na čtyři kategorie, a to obce nejmenší, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti a obce největší. Poté podle Stanislava Balíka, který dělí koalice na tři hlavní kategorie, kterými jsou koalice minimální vítězné, velké a nadměrné. V poslední části teoretických východisek se budu věnovat konfliktu a konfliktní linii.

Druhou polovinu diplomové práce bude tvořit praktická část. V té se nejprve zaměřím na hlavní socioekonomické a demografické ukazatele města Jílové. V praktické části také podrobně rozeberu volební výsledky od roku 1994-2022. Jednotlivé výsledky komunálních

voleb na základě údajů z ČSU budou obsahovat volební účast v obci Jílové, seznam zastoupených stran s počtem zisku hlasů, seznam složení zastupitelstva zároveň s věkovou strukturou a procentuální zastoupení žen v zastupitelstvu. Dále budou provedeny dvě hlavní analýzy. První analýzou bude kontinuita kandidatury místních politiků, která se zaměřuje na přesun kandidátů na odlišné kandidátní listiny. Druhá provedená analýza bude obsahovat složení koalic. V této kapitole analyzuji koalice z hlediska nabízejících se možností. Díky informacím z MěÚ Jílové u každého volebního období zmíním složení městské rady, starostu a místostarostu. Následně identifikuji typ koalice podle Stanislava Balíka. V páté kapitole zhodnotím výsledky provedených analýz a provedu deskripci rozhovorů s místními zastupiteli města. V závěru práce poté stručně shrnu výsledky a určím faktory, které ovlivňují vývoj místní samosprávy.

2 Cíl práce a metodika

Cíl této diplomové práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter politického rozhodování orgánů místní samosprávy ve městě Jílové (Okres Děčín). V rámci zvoleného tématu budou tři hlavní cíle. Prvním hlavním cílem bude charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. Druhým dílčím cílem diplomové práce bude identifikovat aktéry politického procesu ve městě a analyzovat jejich vzájemné vztahy. Posledním cílem práce je definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému a komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994-2022.

Teoretickou část tvoří studium odborné literatury, odborných článků, publikací a zákonů. V této části diplomové práce jsou rozebírány základní pojmy. Mezi základní pojmy patří například samospráva, obec, orgány obce, komunální volby, legislativa komunálních voleb a jejich funkce a další. Významný bod teoretické části je typologie koalic podle Petra Jüptnera a Stanislava Balíka, která rozděluje jednotlivé koalice do určitých hlavních skupin a podskupin.

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategoriích. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky, a to studium dokumentů z ČSU (českého statistického úřadu) a studium dokumentů, které poskytl MěÚ Jílové. Druhou základní technikou bude dotazování místních zastupitelů města prostřednictvím rozhovorů. Dále v praktické části budou provedeny dvě hlavní analýzy. První analýza kontinuity kandidatury se zaměřuje na přesun kandidátů na odlišné kandidátní listiny. Druhou provedenou analýzou bude složení koalic u každého volebního období, kde analyzuji exekutivní koalice z hlediska nabízejících se možností. Díky informacím z MěÚ Jílové a rozhovorů s místními zastupiteli u každého volebního období zmíním složení městské rady, starostu a místostarostu. Následně identifikuji typ koalice podle teorie Stanislava Balíka. V páté kapitole bude provedena deskripce rozhovorů s vybranými místními politiky. V závěru zhodnotím výsledky diplomové práce.

3 Teoretická část

V teoretické části vymezím několik pojmů týkající se vývoje místní samosprávy. Mezi hlavní pojmy patří samospráva, obec, spolupráce obcí a orgány obce. Dále se budu věnovat volební legislativě, a to od období 1990 až po současnost. Podrobněji popíši volební systémy, s čímž se pojí funkce voleb a komunální volby do zastupitelstev. V závěru teoretické části se budu věnovat komunálním koalicím zejména podle Petra Jüptnera a Stanislava Balíka a jejich dělení na několik typů, které potom přenesu i do praktické části.

3.1 Samospráva

Samospráva je zajištěna v Ústavě české republiky. V České republice se praktikuje na úrovni krajů a obcí a je významným prvkem demokratického státu. Veřejná správa je součástí veřejné samosprávy, která je vykonávaná jiným veřejnoprávním subjektem, než je stát. Stát ale dozoruje nad výkonem veřejné samosprávy. Veřejný samosprávní subjekt provádí ten segment státní správy, který na něj přenese stát. Důležitým aspektem z politického hlediska je podíl občanů na správě věcí veřejných. Je zde kladen důraz na čestné a bezúplatné vykonávání funkcí v samosprávě. Orgány své funkce vykonávají z právního hlediska samostatně a svým jménem, bez vlivu nadřízených orgánů. To vše je ukotveno ústavou. (Šámalová a kol., 2021, s. 35)

Většina moderních států potřebuje mít pro výkon veřejné moci úřady po celé republice, jelikož státní orgány, které jsou umístěny centrálně, pro výkon moci státu nestačí. Z tohoto důvodu rozlišujeme tři typy obecních zřízení, kterými jsou smíšená veřejná správa, plná samospráva a oddělená státní správa a samospráva. Jedním z typů obecního zřízení je smíšená veřejná správa, kde územní samospráva přejímá úkoly státní správy. Mezi další typy patří plná samospráva. Samospráva spadá pod kontrolu parlamentu. Posledním druhem je samospráva a oddělená státní správa, která se dělí na dva další orgány, kterými jsou zvláštní státní orgán a zvláštní orgán samosprávy. (Balík, 2009, s. 12-13)

Smíšená veřejná správa je realizovaná v České republice a zároveň v celé střední Evropě. Proto dělíme dvojí působnost obcí, a to na přenesenou a přirozenou. Působnost přirozená se týká zájmu obce a činností, které může obec sama provádět. Druhým typem je přenesená působnost, která plní určité veřejné záležitosti, kterými obec pověřila stát. Této

činnosti se také říká přenesená státní správa, která má výhody a nevýhody a má své nepřátele a podporovatele. Odpůrci tvrdí, že zvolení zástupci vykonávají činnosti, které sami nemohou ovlivnit, ale musí za ně nést před voliči plnou zodpovědnost. Oproti tomu podporovatelé neboli příznivci uvádějí, že mají zástupci díky spojení výkonu obou sfér přehled a mohou racionálně uvažovat. (Balík, 2009, s. 13)

Zákon o obcích upravuje jen základy vnitřní organizace obce, zatímco zbývající organizaci si upravují obce samostatně. Jedná se konkrétně o zřízení jednotlivých orgánů, personálního obsazení a další. I přesto najdeme v současné době, i v průběhu historie obecní samosprávy několik případů, kdy se stát pokoušel o modifikaci obecní samosprávy. Jako pochybný se zdál zákon č. 122/1933 Sb. z. a n., z kterého vyplývalo, že Ministerstvo vnitra potvrzuje volbu starosty u obcí se sídlem okresního úřadu a v případě jiných obcí toto potvrzení náleží zemskému úřadu. Pakliže pověřené úřady neschválily volbu starosty, volby pozbyly platnosti a musely být vyhlášeny volby nové. Takto to fungovalo převážné ve statutárních městech. Zastupitelstvo mohlo být rozpuštěno v případě, že nebyl zvolen místostarosta a náměstek. Do současné doby přetrvává problém odvolání a jmenování tajemníka. Funkci tajemníka může odvolat nebo ji naopak jmenovat pouze starosta, avšak se souhlasem ředitele krajského úřadu. Ten je naopak odvolán či jmenován hejtmanem kraje, avšak jeho akt podléhá souhlasu ministra vnitra. Lze tedy konstatovat, že post tajemníka závisí na politice celého kraje i státu, nikoli pouze na reprezentaci obce. (Balík, 2009, s 13-14)

U samosprávy rozlišujeme dva modely uspořádání obecních orgánů. Monistický systém podporuje jeden obecní orgán. Ten je nazýván kolektivním orgánem a je přímo volen a primárně náležící k výkonu působnosti obce. Patří sem výbor, rada, zastupitelstvo, ale mohou se zde nacházet i dílčí orgány, které se zodpovídají a jsou podřízeny zastupitelskému orgánu. Dalším uspořádáním je dualistický model, který podporuje dva obecní orgány, mezi které je rozdělen výkon a moc v obci. Tento systém dělíme na dva typy dualistické koncepce, a to monokratický a kolegiální. V monokratickém typu působí starosta a zastupitelský sbor a každý má své vlastní pravomoci. Z pohledu logiky sytému by měl být starosta i zastupitelstvo voleno přímo občany. Pokud starostu volí zastupitelstvo, nemělo by zasahovat do jeho kompetencí starosty. U typu kolegiálního rozdělujeme pravomoci, stejně jako u předchozího typu, mezi dva orgány, avšak v tomto případě jsou oba orgány kolektivní.

Pravomoci starosty přecházejí na širší správní sbor, kde je starosta členem a zastává hlavní funkci. Ani jeden z těchto typů modelů nelze přiřadit v České republice k obecní samosprávě. Funkce jsou složeny pouze z jejich prvků. Podle ústavy jsou obce samostatně zpravovány zastupitelstvem, které je voleno ve čtyřletém období a disponuje klíčovými pravomocemi. (Balík, 2009, s. 15-16)

3.2 Obec

Dle zákona definujeme obec jako základní územní samosprávný celek, který je také základní územní jednotkou státu. (Kraus a kol., 2022, s. 27)

Hlavním úkolem obce, jak je stanoveno v zákoně (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích), je usilovně věnovat svou energii ve prospěch svého území a dbát potřeb občanů. Při plnění těchto úkolů však musí chránit zájem veřejnosti. Součástí obce, jak již bylo naznačeno v prvním odstavci, je obyvatelstvo, které má vymezené území. Mezi základní znaky obce patří samospráva veřejných záležitostí v rozsahu obce, obyvatelé ČR s trvalým pobytem a nepřímo ohraničené území. Na chodu obce se podílejí obyvatelé, a to dobrovolnou činností nebo nepřímo volbou zastupitelů. Volené orgány obcí rozhodují o dalších úkolech týkajících se obcí, přičemž musí být při rozhodování přítomna nadpoloviční většina zastupitelů. Obce dělíme do čtyř kategorií, a to na obce, městysi, města a statutární města. Městys je typ obcí významově stojící mezi městem a vsí, kterému bylo dáno právo pořádat trhy. Obec se může stát městysem, pokud návrh obce schválí předseda Poslanecké sněmovny. Město nemá žádnou přesnou definici. Předseda poslanecké sněmovny může návrh obce na město schválit, pokud má obec více jak 3000 občanů a splňuje určité podmínky stanovené zákonem a vládou. (Kraus a kol., 2022, s. 28-29)

Existují také situace, kdy se spojí dvě a více obcí. Jejich spojením pak vzniká nové město, a to za předpokladu, že alespoň jedna z obcí již městem byla. Naopak nový městys vzniká spojením dvou a více obcí z nichž není žádná městem. (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích)

Další kategorií jsou statutární města, která se člení se na části nebo městské obvody, jež jsou spravovány vlastními samosprávními orgány. (Kraus a kol., 2022, s. 28)

Jak je zmíněno v zákoně, mezi statutární města se řadí: Brno, České Budějovice, Děčín, Frýdek-Místek, Havířov, Hradec, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Jihlava, Karlovy Vary, Karviná, Kladno, Králové, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Přerov, Ústní nad Labem, Teplice, Třinec a Zlín. (Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích)

3.2.1 Funkce obcí

Dle Balíka lze stanovit funkce, které by bez ohledu na rozdílnou velikostní strukturu obce, odlišné složení zastupitelů a jiných proměnným měly splňovat všechny obce. K těm nejzákladnějším funkcím patří například odpovědnost za svoz a likvidaci odpadů. Obec také dohlíží a stará se o rekreační vyžití v obci. Jedná se především o sportovní hřiště a dětská hřiště. Obec se také stará o údržbu místní komunikace a v neposlední řadě by měla poskytovat péči starším občanům formou poskytování různých služeb směřovaných k těmto stárnoucím obyvatelům obce. Vedle těchto drobných funkcí existuje celá škála funkcí, které mohou splňovat jen v některých státech. Jiné naopak řadíme do tzv. centrálního řízení, kdy hovoříme například o péči o školství či zdravotnictví. (Balík, 2009, s.29)

Dále Balík uvádí, že existují dva přístupy, jak odůvodnit tyto funkce z teoretického hlediska. Jedná se o tzv. koncepci dvojího státu a teorii veřejné volby. V případě koncepce dvojího státu má obec za úkol zajistit dostatek sociálních služeb, možnosti vzdělávání a bydlení. Tento úkol spočívá v zajištění podpory těm institucím, které poskytují výše zmíněné služby. Obecně lze tedy říci, že obec má za úkol zajistit reprodukci vzdělané a výkonné pracovní síly. V případě teorie veřejné volby by se obec měla soustředit na takové činnosti, které jsou pro chudší část obyvatel v soukromém okruhu nad jejich finanční možnosti. Spadá sem vše od zdravotní péče, školství až po dopravu a ty sociální služby, které si tato část občanů obce nemůže dovolit hradit ze svých zdrojů. Jedná se o to, že obec preferuje spotřebu a užití statků či služeb, které jsou nabízeny ze soukromých zdrojů před statky a službami z veřejných zdrojů. To ovšem neznamená, že obec je na zajištění těchto služeb odkázána čistě na svou vlastní pomoc. Pokud obec na danou oblast sama nestačí, může využít služeb jiných soukromých společností. (Balík, 2009, s. 29-30)

Jiným způsobem, tedy pracovně, Balík rozděluje funkce do sedmi oblastí:

- K té nejrozsáhlejší patří funkce politické. Mezi tyto pravomoci obce spadá například vyhlášení místního referenda, ustanovení vůdčích orgánů obce, komunikace a vytváření vzájemných vztahů s dalšími obcemi navzájem, udělování cen či například pojmenování ulic.

- Další zmiňovanou funkcí je funkce ekonomická. Již z názvu je patrné, že se jedná o takové působení obce, které souvisí s jejím hospodařením. Jedná se tedy o sestavení rozpočtu a následné hospodaření na jeho základě, rovněž tak hospodaření s obecním majetkem, zřizování peněžních fondů či zakládání právnických osob a organizačních složek. Mimo jiné obec rozhoduje o rozdělování a poskytování darů apod.

- Již tak trochu nastíněnou funkcí je ta sociální, kdy se obec podílí na rozvoji po stránce vzdělávací, zdravotní a kulturní. Jedná se o zřízení mateřské a základní školy, vytváření nejrůznějších sportovišť a zdravotních center, jako jsou pečovatelské domy, kluby seniorů či zřízení místního hřbitova.

- Funkce ekologická byla výše již také okrajově zmíněna. Obec v tomto případě zajišťuje čistotu obce a odvádí odpadní vody nebo může pro své občany nechat vybudovat čističku odpadních vod.

- Bezpečnostní funkce pak představuje dohlížení na bezpečí občanů a umožňuje obci zřídit městskou (obecní) policii.

- Další funkce se nazývá infrastrukturní. Opět je již z názvu jasné, že se jedná o funkce týkající se správy a údržby silnic, chodníků, cyklostezek apod. Mezi tyto funkce spadá také údržba kanalizací a vodovodů.

- Poslední a neméně důležitou je funkce prognostická, která slouží pro budoucí přípravu dalších funkcí, kam spadá například schvalování programu pro rozvoj obce a územního plánu a příjem dokumentů pro rozvoj do budoucna. (Balík, 2009, s. 31-32)

K tomu, aby mohly být plněny výše zmíněné funkce, má obec celou škálu nástrojů, ke kterým patří usnesení zastupitelstva a rady, uzavírání smluv, vydávání obecně platných vyhlášek či možnost sankce. (Balík, 2009, s. 32)

3.2.2 Spolupráce mezi obcemi a kraji

Spolupráce mezi obcemi a kraji může probíhat na několika úrovních. Smlouvou uzavřené konkrétní úkoly na danou dobu schvalují zastupitelstva náležejících obcí. Těmto smlouvám nepodléhá vznik právnické osoby. Mezi další formy spolupráce patří zakládání právnických osob, které podléhají obchodnímu zákoníku a musí spolupracovat nejméně dvě obce. Obě formy se regulují pravidly pro dané instituce. Pokud jsou obce členy občanského sdružení mohou se sdružovat podle platných předpisů i jiné fyzické a právnické osoby než obce. Dobrovolné svazky obcí jsou třetí formou spolupráce. Tato forma vzniká s cílem ochránit a prosadit kolektivní zájmy obce. Mezi tyto zájmy můžeme zařadit sociální péči, kulturu, úkoly v oblasti školství a zdravotnictví, vytvoření technické infrastruktury, rozvoj cestovního ruchu, správu majetku, dopravní infrastrukturu, sportovní zařízení, problematiku odpadu apod. Tato forma spolupráce je právnickou osobou a má na starost sestavení rozpočtu a hospodaření s majetkem obce. Návrh rozpočtu obce musí být zveřejněn, nejméně na dobu 15 dnů před projednáním, aby se občané obce případně mohli k rozpočtu vyjádřit. (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 248)

Kraje i obce mohou spolupracovat i s obcemi jiných států. Nejčastěji se s touto spoluprací můžeme setkávat v pohraničí, kde obce podávají společné projekty. Obce a kraje tak mohou vstupovat do regionálních seskupení s mezinárodními partnery. Náplní spolupráce na mezinárodní úrovni jsou jen činnosti spadající do vlastní působnosti. (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 249)

Obce mohou zakládat také obchodní společnosti, zejména akciovou společnost a společnost s ručením omezeným. Do již založených obchodních společností mohou i vstupovat. Zastupitelstvo je pověřeno správou některých dokumentů jako je například zakladatelská smlouva, zakladatelská listina, pravidla obchodních společností, společenské smlouvy apod. Zastupitelstvo také rozhoduje o tom, zda obec založí společnost novou nebo do některé vstoupí. V případě společnosti s ručením omezeným rozhoduje i o pravomocích jednatele, orgánech a o výši jmění. (Horzinková a Novotný, 2010, s. 107)

3.3 Orgány obce

Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta obce (primátor u statutárního města), obecní úřad, obecní policie a zvláštní orgány obce mezi které se řadí například komise rady obce.

3.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je volený orgán, kde je počet členů vymezen v zákoně o obcích a odvíjí se od počtu obyvatel a velikosti obce. Do řad členů zastupitelstva jsou voleni zástupci jednotlivých politických stran či nezávislí členové. Tito členové jsou voleni v komunálních volbách, a to na dobu čtyř let. Takto zvolení zástupci obce mezi sebou poté zvolí starostu, místostarostu a další členy.

Tabulka 1 Stanovení počtu zastupitelů

Počet obyvatel obce	**Počet členů zastupitelstva**
500 a méně	5 až 15 členů
Nad 500 až 3 000	7 až 15 členů
Nad 3 000 až 10 000	11 až 25 členů
Nad 10 000 až 50 000	15 až 35 členů
Nad 50 000 až 150 000	25 až 45 členů
Nad 150 000	35 až 55 členů

Zdroj: (Kopecký a kol., 2017)

K hlavním pravomocem zastupitelstva patří rozhodování téměř ve všech samosprávných náležitostech. Zastupitelstvo mimo jiné rozhoduje a schvaluje:

- Rozpočet obce, účetní závěrku, závěrečný účet a program rozvoje;
- Obecně závažné vyhlášky obce;
- Výši odměn, osobních a věcných nákladů;
- O vyhlášení místního referenda;
- O zřizování a rušení příspěvkové organizace a organizační složky obce;
- O dalších právních jednáních stanovených v zákoně o obcích. (Ministerstvo vnitra ČR, 2022)

3.3.2 Rada obce a starosta

Zodpovídající se zastupitelstvu je rada obce, která je orgánem samostatně působícím. Rada smí rozhodovat pouze v oblastech, které stanovuje zákon. Tuto radu může tvořit 5 až 11 členů a skládá se z maximálně jedné třetiny všech zvolených zastupitelů. Pokud má však obec méně než 15 členů zastupitelstva, radu nevolí. V takovém případě přenechává tyto pravomoci starostovi. (Kopecký a kol., 2017)

Rada obce se schází dle potřeby a musí být přítomna vždy nadpoloviční většina. Mezi úkoly rady se řadí sestavení a sepsání návrhů pro jednání v zastupitelstvu, péče o hospodaření města a vydávání různých nařízení. Z takové schůze je pak veden zápis, který obsahuje seznam jmen přítomných členů, výsledky hlasování apod. (Kopecký a kol., 2017)

Starostu obce volí mezi sebou členové zastupitelstva na dobu čtyř let. Starosta může být odvolán či se vzdát sám funkce, v tomto případě není považován už za člena rady. Úkolem starosty je především reprezentace a zastupování obce navenek. (Kopecký a kol., 2017)

Starostovo postavení v obci může být dvojí. Z jedné stránky (legislativní), je starosta roven ostatním a pouze ve výjimečných případech může v určitých věcech rozhodovat sám. Na druhou stranu je na základě laického právního vědomí přisuzována funkci starosty významná role, a to v podobě milné domněnky, že starostův hlas a slovo je zásadní a rozhodující. Stává se také, že tuto „funkci“ starostovi pak nevědomky přisuzují i členové zastupitelstva. Pokud je tento dojem vytvořen přirozenou autoritou, pak má dozajista tento dojem kladný vliv a je zcela v pořádku. Naopak přisvojuje-li si starosta tuto rozhodující funkci sám nebo mu ji zastupitelstvo letargicky přisoudí již v pořádku není. (Profi Press, 1970)

3.3.3 Komise a výbory

Jednou z pravomocí rady obce je možnost zřídit poradní orgán obce. Ten je znám pod pojmem komise a jako takový je svou činností radě obce odpovědný. Tento obecní orgán slouží k vytváření námětů a následné prezentaci radě obce. V případě, že rada svěří některý z výkonů na komisi, můžeme o ni hovořit jako o orgánu výkonném. V této chvíli se komise

odpovídá za svěřený úsek starostovi. V čele takové komise stojí předseda, kterým může být osoba, která je schopna prokázat svou odbornou způsobilost v dané oblasti, na kterou ji byla radou přenesena působnost. Potřebuje-li se komise na něčem shodnout, musí souhlasit většina členů komise. (Čmejrek a kol., 2010, s.49)

Naopak zastupitelstvo obce může zřídit výbory, které představují orgán iniciativní či kontrolní. Takto jich může či musí zřídit hned několik. Na rozdíl od komise, kde nejsou kladeny žádné požadavky na složení a strukturu má výbor tyto požadavky jasně dané. K povinnostem každé obce patří zřízení výboru finančního a kontrolního. Součástí takového výboru jsou minimálně tři členové, přičemž se nesmí jednat o starostu, místostarostu ani tajemníka. V případě, že výsledky posledního sčítání lidu prokazují, že v obci žije více než 10 % občanů, kteří se hlásí k jiné národnosti, než je česká, zřídí zastupitelstvo výbor pro národnostní menšiny. Součástí takového výboru jsou zástupci této menšiny a jejich počet musí tvořit alespoň polovinu. K dalším výborům, které zastupitelstvo může zřídit je výbor osadní či místní. Tyto výbory nemusí být zřizovány povinně a jejich členy (min.3) jsou občané té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. (Provazníková, 2015 s.28)

V případě tohoto výboru její členové předkládají návrhy pro rozvoj dané části obce zastupitelstvu. Jeho členové se také mohou vyjádřit k návrhům týkajících se dané části obce, které předkládá zastupitelstvo. Nastane-li situace, že během zasedání zastupitelstva požádá předseda osadního výboru o slovo, musí mu být vyhoveno. (Balík, 2009, s. 79)

Jak již zmiňuje Procházková (2015), zastupitelstvo zřizuje také výbor finanční a kontrolní. Úkolem finančního výboru je kontrola hospodaření s majetkem a finančními prostředky a jiné úkoly, jimiž byl zastupitelstvem obce pověřen. Kontrolní výbor, jak vyplývá z jeho pojmenování, má za úkol kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, provádí kontrolu dodržování právních předpisů ostatními výbory atd. (Balík, 2009, s.78)

Počet členů ve výboru je vždy lichý a za předsedu výboru je volen vždy jeden ze zastupitelů. Stejně jako je tomu u komise, i v případě výboru musí s usnesením souhlasit nadpoloviční většina členů výboru. Taková usnesení jsou vždy zpracována písemně společně s podpisem předsedy. Výbor se pak schází dle potřeby. (Balík, 2009, s.78)

3.3.4 Obecní úřad a organizace

Městský nebo obecní úřad zajišťuje výkon státní správy v přenesené působnosti a výkon samosprávy. Tajemník řídí obecní úřad, pokud je v obci tato funkce zřízena. Povinností tajemníka je řízení celé administrativy, vyměřování mezd zaměstnancům, kontrola a řízení pracovníků. Dále provádí úkoly, které mu byly svěřeny ze strany zastupitelstva, pomáhá komisím a výborům, řídí organizace, které založila obec. Vykonává státní správu v omezeném rozsahu, kterou nalezneme v zákonech o obcích. (Peková a kol., 2012)

Obecní úřad je výkonným orgánem a plní organizační a administrativní činnost. Tuto funkci ve statutárních městech provádí magistrát a ve městech městský úřad. Vetší obce mají organizační strukturu úřadu složitější. Je zde více odborů, které se dále dělí na oddělení. V obcích je zřízen například odbor školství, kultury a sportu, vzdělání, personální, životního prostředí, kontrolní, dopravy, místního podnikání, finanční, bytového a majetkového hospodářství, rozvoje a plánování, péče o zdraví, řízení a organizace, vnitřních věcí, sociální a zdravotní apod. (Peková a kol., 2012)

3.3.5 Obecní policie

Mezi orgány obce spadá také obecní policie, jejíž úkolem je ochrana veřejného pořádku a zabezpečení majetku i obyvatel města, a to v rámci působnosti dané obce. Existují také nepatrné rozdíly mezi obecní a městskou policií. Obecní policie je totiž zřizována obcemi a městská je zřizována městy a městysy. Zřízení obecní policie není nijak nařízeno a může být stejně tak kdykoliv zastupitelstvem zrušeno. (MVČR, 2021)

3.4 Volební legislativa

3.4.1 Volební legislativa od roku 1990

V České republice po roce 1990 existovaly celkem čtyři zákony, které upravovaly průběh komunálních voleb. Tím prvním, a zároveň nejstarším, byl zákon č. 368/1990 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích, podle kterého se uskutečnily řádné listopadové volby. Naopak dle druhého zákona č. 298/1992 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích v místním referendu, se žádné řádné volby nekonaly. Třetím z těchto zákonů je zákon č. 152/1994 Sb. o volbách do zastupitelstvech obcí a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Na základě tohoto zákona se konaly volby v letech 1994 a 1998. Čtvrtým a zároveň posledním

je zákon č.491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, na jehož základě se konaly volby od roku 2002. (Balík, 2009, s. 83)

Po roce 1990 se základem stal systém volných kandidátních listin, který byl později poupraven na poměrný volební systém s částečně vázanými kandidátkami, které zvýhodňují malé strany. (Outlý, 2003, s. 39)

V roce 2001 po politických diskusích vyvolaných přílišnou prezentací malých stran však dochází k úpravám, které přinášejí kompromis, který mění užívanou formuli a zavádí tzv. uzavírací klauzuli viz níže. (Balík, 2009, s.83)

3.4.2 Toleranční patent

Jedná se o dodatek ke smlouvě o vytvoření stabilního politického prostředí. Tento patent byl uzavřen 14, ledna 2000 Občanskou demokratickou stranou (ODS) a Českou stranou sociálně demokratickou (ČSSD). Patent obsahoval změnu způsobu volby místních zastupitelstev tak, aby bylo dosaženo vyšší stability zvolených orgánů, a to zavedením již zmiňované uzavírací klauzule. Tato změna byla obsažena v Dohodě č. 2 o základních parametrech změny volebního systému v článku II. Územní samospráva. Zmíněna je zde mimo jiné změna metody rozdělování mandátů tak, aby si byl vztah mezi počtem získaných hlasů a mandátů roven. Dále také zvyšuje počet zastupitelů, po jejichž odstoupení budou vypsány nové volby, pokud počet členů klesne pod hranici usnášeníschopnosti. V neposlední řadě také zmiňuje nutnost zvýšení procenta hlasů pro kandidáta, které mu umožní změnit pořadí na kandidátní listině. Zároveň upravuje také počet neobsazených mandátů, který je potřeba k předčasným volbám. Zákon byl několikrát ještě poupraven, avšak Sněmovna jej 3. dubna 2001 zamítla. Teprve poté byl přijat komunální volební zákon, který je využíván do současnosti. (Balík, 2009, s.84)

Milně se může značná část debat domnívat, že komunální volební systém znamená „spravedlnost“, či „nespravedlnost“. Tento pohled je však milný. Ve volbách totiž nejde o spravedlnost. Bohužel nikdy nelze zvolit takové zastoupení, které by plně odpovídalo zájmům společnosti. To, v čem volební systémy napomáhají, je ustanovit co nejreprezentativnější zastupitelský orgán nebo zajistit akceschopnost. Jednoduše lze charakterizovat celé období komunálních voleb od roku 1990 takto: komunální volby jsou

realizovány formou tajného (anonymního) hlasování, na podkladu přímého volebního práva, poměrným zastoupením, a to na dobu čtyř funkčních období. (Balík, 2009, s.84-85)

3.4.3 Uzavírací klauzule

Je jednou z charakteristik poměrných systémů. Jedná se o hranici, jež musí daný politický činitel překonat pro zařazení do procesu rozdělování mandátů. Lze říci, že V ČR uzavírací klauzule neexistovala až do roku 2001. Jejímu zavedení předcházela debata, jež spolu vedli zastánci již zmiňované reprezentativnosti a akceschopnosti a kritici, kteří poukazovali především na její nedemokratičnost. Nakonec však ještě v roce 2001 došlo k jejímu zavedení. Výše uzavírací klauzule činí 5 % z celkového počtu hlasů děleného počtem členů zastupitelstva a násobeno počtem kandidátů strany. Pokud nastane situace, kdy alespoň dvě kandidátky nepřekonají danou klauzuli, snižuje se její hranice vždy o 1 %, a to do doby, dokud není daná podmínka splněna. Dalším kritériem je obsazenost mandátů. Je nutno zjistit, zda je obsazena alespoň nadpoloviční většina, popřípadě zda je celkový počet přidělených mandátů v rámci celé obce větší než pět. V případě, že tato podmínka není splněna, je opět procentuální hranice snižována vždy o další procento až do doby, než je splněna i tato druhá podmínka. (Balík, 2009, s.98-99)

Počet hlasů nutných pro postup do skrutinia ≥ 5 % x **Celkový počet platných hlasů** x $\frac{\textbf{Počet kandidátů na kandidátní listině}}{\textbf{Počet členů voleného zastupitelstva}}$

Graf 1 Vzorek pro výpočet dle Bubeníčka

3.5 Funkce voleb

V demokratickém státě probíhají pravidelné svobodné volby, které umožnují občanům volit z vícero politických stran, koalic či hnutí. Tento způsob volby umožnuje vybrat vhodnou alternativu a nominovat politické a správní orgány. Právě volbami je možné zmapovat aktuálně se vyskytující politické činitele. Na základě volebních výsledků jsou pak podniknuty další kroky, jako je rozdělení mandátů, zformování opozice a vytvoření většiny a výkonné moci (exekutivy). (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51)

Právě prostřednictvím pravidelně se opakující možnosti výběru mezi politickými stranami, mají občané možnost kontrolovat zastupitelské a výkonné orgány. V případě nespokojenosti ji pak mohou měnit. Tuto funkci proto nazýváme funkcí kontrolní. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.51)

Úzce spojena je s ní další funkce a to legitimizační. Volbami totiž získává svou právoplatnost nejen zvolený orgán, ale také ty orgány, které svou podobu a oprávněnost odvozují od přímo zvoleného zastupitelského orgánu. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.51)

Další funkci, kterou volby plní, je funkce integrační. Tato funkce spočívá právě v propojování různých stran s různými a v některých případech i odlišnými zájmy, prioritami a cíli. Volbami tedy dochází k jejich integraci a tím i k integraci celé společnosti. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.51)

Aby volby plnily všechny své funkce, jsou založeny na základě rovného a přímého volebního práva. Stejně tak je nezbytná pluralita a svoboda voleb. Nejedná se jen o to, že občan nesmí být žádným způsobem tlačen pro konkrétní volbu, ale musí mít možnost vybrat si mezi více stranami či kandidáty. Problém však může nastat u nejmenších obcí ČR, kdy často do zastupitelstva kandiduje příliš málo volebních stran a kandidátů. Zároveň je nezbytnou podmínkou pro funkčnost voleb možnost získat dostatek informací o kandidátech pro případnou volbu alternativy a vytvoření si vlastního úsudku. S tímto se pojí již zmiňovaná tajnost hlasování, kdy nelze žádným způsobem zjistit, jak jednotliví voliči volili. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51-52)

3.6 Volební systém

Tímto termínem je označována metoda přesunu, kdy je vůle voliče přenesena do rukou zastupitelstva. Avšak zákon, kterým se volby řídí, není omezen jen na tuto metodu, ale udává celkovou podobu volebního procesu. Zahrnuje mimo jiné zpracování seznamů voličů, sestavení kandidátních listin, vyhlášení výsledků či zřízení volebních orgánů. Shledáme se zde také s pojmem volební procedura, který představuje sčítání hlasů a následné převádění na mandáty. Na volební systém lze v užším slova smyslu pohlížet jako na princip převádění hlasů na mandáty. V širším pojetí jej lze chápat jako ucelený mechanismus voleb, který

zahrnuje základní složky jako je volební obvod, struktura hlasu, volební klauzule apod. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.52)

V případě užšího pojetí jsou používány dva volební principy, a to většinový a proporcionální (poměrný). Ty se od sebe liší především konstrukcí volebních obvodů. Rozdíl je ten, že většinové systémy jsou založeny na jednomandátových obvodech, ty proporcionální jsou založeny na obvodech více mandátových. Rozdíl mezi těmito dvěma systémy je ten, že v případě většinového systému si voliči vybírají mezi kandidáty. Vyhrává ten, který získal určenou většinu hlasů a získá tak v daném volebním obvodu funkci. V případě proporcionálního systému si volič nevybírá mezi jednotlivými kandidáty, ale právě mezi politickými stranami. Oba volební principy podrobněji popisují další dvě podkapitoly. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.53)

3.6.1 Systém většinový

Tento způsob voleb je nejstarším ze zmíněných volebních systémů. V tomto případě se stává vítězem pouze ten kandidát, který získá největší počet hlasů. Ostatní hlasy propadají a nemají na formování daného orgánu vliv. Většinový systém tedy zvýhodňuje především velké politické strany. Nevýhodou je propadnutí značného množství hlasů těch voličů, kteří nevolili vítěze na sestavení voleného orgánu. Můžeme ho dělit na volební většinový systém s relativní většinou nebo většinový volební systém s absolutní většinou.

V prvním případě vítězí ten kandidát, který získal největší počet hlasů bez ohledu na procenta. V tomto případě nastává riziko, kdy například při kandidatuře deseti politických subjektů postačí získat o něco málo více než 10 % hlasů. Devadesát procent hlasů, a tedy i voličů, se nemusí ztotožňovat se zvoleným kandidátem. Tento příklad je však nepravděpodobný, jelikož v praxi vítězný kandidát získává mezi 40 % – 60 % hlasů. Nejčastěji se s tímto volebním systémem můžeme setkat u voleb do parlamentu ve Velké Británii.

V případě absolutní většiny vítězí kandidát, kterému se podařilo získat nad poloviční většinu hlasů. U tzv. majority systému rozdělujeme systém voleb na jednokolový, dvoukolový nebo vícekolový. Vítězem jednokolového systému se stává kandidát, který získal nadpoloviční počet hlasů. Jestliže žádný z kandidátů nedosáhne potřebného počtu

hlasů, dochází na nové volby, avšak s doplněnými pravidly. Dvoukolový většinový systém se využívá také při volbě prezidenta v České republice či u voleb do Senátu. Vítěze voleb můžeme v prvním kole získat jen tehdy, získá-li nadpoloviční většinu hlasů. Pokud žádný z kandidátů nezíská potřebný počet hlasů, mají voliči možnost hlasovat ve druhém kole, kde jsou nejčastěji pouze dva kandidáti. Vítězem se stává opět ten, který získal více než 50 % hlasů.

Ve vícekolovém systému jsou v každém kole vyřazeni kandidáti s nejmenším počtem hlasů. Ostatní postupují do dalšího kola, a tak se to opakuje, dokud jeden z kandidátů nedosáhne více než 50 % hlasů.

3.6.2 Systém proporcionální

Pro poměrný či proporcionální systém platí, že všechny hlasy voličů se podílejí na složení voleného sboru a žádný z hlasů tedy nepropadá jako u systému většinového. Toto může být důvodem k motivaci k účasti ve volbách. Místa v zastupitelském orgánu jsou přidělována v takovém poměru, v jakém daná strana získala hlasy. U poměrného systému rozdělujeme několik metod, podle kterých dochází k přepočtu hlasů voličů na jednotlivé mandáty. K těmto metodám patří metoda mandátového čísla a metoda volebního dělitele. Mezi nevýhody naopak patří nejednotnost politického spektra a z toho vyplývající malá stálost orgánu. Avšak je třeba zmínit, že vláda musí dát prostor nejen svým názorům, ale také nejrůznějším kompromisům. Výhodou poměrného systému je zohlednění všech hlasů voličů. Další výhodou je, že občané nemusí volit jednotlivce, ale svůj hlas dává volič politické straně, která se nejvíce shoduje s jeho názory. Tento volební systém se používá při volení orgánů s velkým počtem členů.

Pro tento typ volebního systému je typické tvoření povolebních koalic, jelikož je málo pravděpodobné, že některá strana získá nadpoloviční většinu. Nevýhodou tohoto systému je právě zmiňované tvoření povolebních koalic. Nevýhoda spočívá v tom, že vítězná strana, ačkoliv byla zvolená větším množstvím voličů, musí při hlasování akceptovat výpomoc menších politických činitelů. Tyto subjekty, přestože promlouvají za malou skupinu obyvatelstva, zasahují do politického a společenského dění prosazováním některých svých návrhů a žádají o podporu svých požadavků.

3.7 Komunální volby

Po založení samostatné České republiky proběhly už osmkrát komunální volby. První komunální volby se uskutečnily v roce 1994, kdy byl upraven volební zákon. Naopak poslední volby proběhly v roce 2022. Aktuálně se volby do zastupitelstva obcí řídí zákonem o volbách do zastupitelstev obcí č. 491/2001Sb.

3.7.1 Volební právo

Pravidla, která se věnují tomu, kdo může volit jsou platná již od roku 1990, kdy proběhlo pevné ukotvení podmínek, které musí každý volič splňovat. Jedná se o minimální věkovou hranice, a to 18 let. Další podmínkou je trvalé bydliště, české státní občanství a právní způsobilost. (Balík, 2009, s.85)

Volební právo mají tedy všichni občané, kteří dovršili věku 18 let a kteří mají zároveň obecní občanství. (Krejčí, 2006, s. 93)

Avšak v roce 2001 došlo k úlevě z pravidla, které obsahuje podmínku českého státního občanství. Být voleni a možnost volit mají od tohoto roku také ti, kteří nejsou občany ČR, ale jsou občany jiného státu, kterým je právo volit přiznáno mezinárodní úmluvou. V tomto případě se jedná o občany EU. V případě aktivního volebního práva (právo volit) existují také jasně dané výjimky, kdo volit nemůže, a to z důvodu ochrany lidu. K těmto jedincům patří ti, kteří jsou ve výkonu trestu nebo jsou omezeni na svobodě či vojáci profesionálové. Naopak právo pasivní volby, tedy být volen, má právo každý, byť je ve výkonu trestu nebo je vojákem z povolání. (Balík, 2009, s.85)

3.7.2 Volby do zastupitelstva obce

Volby do zastupitelstva obce probíhají dle systému poměrného zastoupení, kdy obec představuje jeden více mandátový obvod. V obcích do deseti tisíc obyvatel je povoleno zákonem vytvořit více obvodů, ale musí být dodržen počet minimálně pěti zastupitelů. (Krejčí, 2006, s. 331)

Starosta, místostarosta a případně primátor u statutárního města, jehož volí zvolení zastupitelé, musí být občan České republiky. Podle zákona mohou kandidovat do

zastupitelstev obcí politické strany, hnutí, koalice, sdružení politických stran, nezávislí kandidáti a jejich sdružení, politická hnutí a sdružení politických stran. Volič hlasuje pro nejvýše tolik kandidátů, kolik má být zvoleno zastupitelů. Občan může hlasovat pro jednotlivé kandidáty i z více kandidátních listin nebo pro jednu volební stranu. (Krejčí, 2006, s. 331-332)

Jsou také stanoveny profese, které jsou neslučitelné s funkcí zastupitele. K těmto profesím patří funkce soudce či inspektora a předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů. Zastupitel nesmí také vykonávat funkci státního zástupce či být prezidentem nebo viceprezidentem NKÚ. Výkon neslučitelné funkce však neznamená, že daná osoba nesmí kandidovat nebo se dokonce ujmout mandátu v případě jeho zvolení. Podmínkou však je, že takový zastupitel musí do tří dnů odstoupit z neslučitelné funkce. Doklad o tom, že tak skutečně učinil musí doložit do tří měsíců. (Balík, 2009, s.86)

3.7.3 Vznik a zánik mandátu

Zásady pro vznik mandátu do zastupitelstva jsou již od roku 1990 stejné. Mandát člena vzniká po ukončení hlasování, tedy jeho zvolením druhý den po konání voleb. Lze říci, že kandidát je již zvolen zastupitelem, ale do doby sečtení hlasů o tom nikdo neví. Naopak zánik mandátu může mít několik důvodů či příčin. Jedním ze způsobu zániku je odmítnutí složení slibu člena zastupitelstva nebo jeho složení s nějakou námitkou. K dalším důvodům pro ukončení mandátu je úmrtí člena či sloučení obcí. Mandát může být také ukončen rezignací, kterou je nutno podat v písemné formě přímo starostovi, který jej předloží na zasedání zastupitelstva. Vzdaní se mandátu je nevratné. (Balík, 2009, s. 87)

Do roku 1990 byla také jedním z důvodu ukončení mandátu ztráta volitelnosti, a to např. z důvodu změny trvalého bydliště, pro úmyslné spáchání trestného činu či neslučitelnost funkcí. Po roce 1994 však došlo k úpravě pravidel, která jsou platná dodnes. V případě, že dojde na některou z uvedených skutečností, musí zánik mandátu vyslovit zastupitelstvo na svém nejbližším zasedání. Stane-li se, že zastupitelstvo tak neučiní, dochází na mimořádnou schůzi zastupitelstva, kterou svolává ředitel krajského úřadu. Pakliže ani v tomto případě nebyl vysloven zánik mandátu, v platnost vejde jeho zánik ve chvíli, kdy jej vyslovil ředitel. (Balík, 2009, s. 87)

3.7.4 Kandidátní listiny aneb způsoby volby

Jak již víme z předchozích částí diplomové práce, komunální volby v ČR probíhají systémem poměrným. Kandidátní listiny jsou předkládány stranami voličům v papírové čili listinné formě. Tento listinný systém se dále dělí do několika skupin, a to přísně vázané kandidátní listiny, vázané kandidátní listiny a volné kandidátní listiny. Zásadní rozdíl mezi nimi spočívá v možnostech a vlivu voličů. V případě přísně vázaných listin nemůže volič nikterak ovlivnit pořadí osob a stejně tak nemá možnost hlasovat pro kandidáty z více listin. Mandáty jsou předem dány podle pořadí kandidátů. S tímto způsobem volby se v ČR setkáme zcela výjimečně. U vázaných kandidátních listin jsou mandáty také přiřazeny dle pořadí, avšak volič může udělovat svá upřednostnění. Volební systém totiž udává, kolik je potřeba odevzdaných hlasů pro to, aby mohl takový kandidát někoho předběhnout a posunout se tak v příčce výše. Volič ani v tomto případě nemůže ovlivnit pořadí ani volit kandidáty z více stran. Třetí způsob také nedovoluje měnit voliči pořadí (předně o tom rozhoduje nominující subjekt), avšak oproti předchozím dvěma již může volič vybírat kandidáty z více stran. (Balík, 2009, s. 95)

Lze říci, že podoba volební listiny se od roku 1990 nezměnila. Při volbách každý volič dostane jeden hlasovací lístek, jež má každé zastupitelstvo vlastní. Tento lístek pak obsahuje seznam kandidujících stran společně se jmenným seznamem kandidátů zastupujících danou stranu. Svou volbu mohou občané učinit několika způsoby. První možností je, zaškrtnout pouze jednu volební stranu. V takovém případě dává volič hlas všem kandidátům této strany. Druhou možností je zaškrtnout jednotlivé kandidáty. Poslední možnou volbu může volič učinit kombinací obou zmíněných způsobů. Volič zaškrtne jména kandidátů z různých stran a zároveň označí jednu volební stranu. Hlasy jsou pak rozděleny tak, že hlas získává každý z označených kandidátů a zbylá místa připadají dané straně, která hlasy přiřadí dle pořadí na své kandidátní listině. (Balík, 2009, s.97)

3.7.5 Volební dny

V období mezi lety 1990 a 1994 existovaly určité rozdíly v tom, kdo měl pravomoc stanovit den voleb. Dle zákona z roku 1990 mělo právo vyhlásit den voleb pouze předsednictvo České národní rady. Toto datum muselo ČNR stanovit nejpozději 75 dnů před konáním voleb. Byl přesně stanoven den a časové rozmezí, kdy se volby budou konat. Změna nastala v roce 1994, kdy tuto pravomoc převzal prezident ČR. Úpravou prošla také

lhůta oznámení data voleb, která byla prodloužena na 90 dnů a stanoven byl i delší počet volebních dnů, a to dva. Volby se tedy od roku 1994 konaly vždy v sobotu od 14 hod. do 22 hod. a v neděli v čase od 7 hod. do 14 hod. Výjimkou byly obce s počtem pod 1 000 obyvatel, kdy mohl starosta u jednodenních voleb vyhlásit dřívější konec, avšak nejdříve na 16 hod. (Balík, 2009, s. 88)

Po roce 2001 již došlo jen k drobným úpravám. Čas druhého volebního dne se posunul na 8 hod. a starosta již nemá pravomoc vyhlásit dřívější ukončení voleb. Další změna, spíše v podobě jasného stanovení, se týká dnů, kdy volby probíhají. Volební dny byly stanoveny na pátek a sobotu. Toto zákon z roku 1990 předpokládal, avšak tyto dny v něm nebyly přímo zmiňovány. (Balík, 2009, s.88)

3.7.6 Předčasné volby

Můžeme se setkat se situací, kdy zvolení zastupitelé nevydrží po celou dobu svého funkčního období. I v takovém případě bylo nutné stanovit pravidla pro konání předčasných voleb. Opět během několika let prošla úprava těchto pravidel proměnou, kdy například v roce 1990 existovaly čtyři důvody k vyhlášení „nových voleb“ (Balík, 2009, s. 106):

- Počet členů zastupitelstva se snížil o třetinu a neexistovali náhradníci
- Počet zastupitelů klesl pod pět
- Spojením dvou a více obcí vznikla obec nová
- Vznikla nová městská část

Dle aktuálního zákona, kterým se volby do zastupitelstva řídí od roku 2001, volby konající se mimo termín dělíme na několik typů. Prvním z nich jsou tzv. dodatečné volby, které se konají v případě, že se řádné volby nemohly z nějakého důvodu uskutečnit. Dalším typem jsou volby opakované, které se konají v případě, že jsou původní volby neplatné. V tomto případě se však nekonají znovu celé volby (nepodávají se nové kandidátky), ale dochází pouze k novému hlasování. Poslední možnost, kdy obec vyhlásí nové volby nastává, když počet členů zastupitelů klesne pod zákonem stanovenou hranici nebo v případě, že vznikne nová obec. Ještě jeden důvod může být k vyhlášení nových voleb, a to rozpuštění zastupitelstva. K tomu dojde například jestliže se zastupitelstvo nesejde po delší dobu, než je šest měsíců. (Balík, 2009, s.107)

Nejčastějším důvodem, pro který bývají uskutečněny předčasné volby, je právě pokles počtu zastupitelů. Jak zákon stanoví, tato hranice je pod polovinou celkového počtu všech zastupitelů, nebo klesne-li počet členů pod pět a neexistují náhradníci. Nastane-li situace, že jsou potřeba předčasné volby, takto vzniklé mandáty neplatí na celé čtyři roky, ale pouze do konce funkčního období. (Balík, 2009, s.108)

3.7.7 Volební kampaň

I v tomto případě existovala a existují určitá pravidla, jak a kde může kampaň probíhat. Opět jsou zde zásady či pravidla, která se po roce 2001 změnila. V porovnání se zákonem, který upravoval volby ještě v roce 1990, například v současné době není udán přesný datum, kdy mohou kandidáti svou kampaň zahájit. V roce 1990 byl pro tento počáteční den stanoven 25. den před zahájením voleb. Stejně tak současná úprava neudává čas ukončení kampaně, který byl původně vymezen nejpozději na 48 hodin před zahájením. Stejně tak vyhrazení veřejné plochy starostou pro předvolební plakáty bylo pozměněno na možnost nikoliv povinnost. Mnohá z těchto pravidel byla již pozměněna v roce 1994. V § 30 zákona č. 491/2001 Sb. je také stanoveno, že výsledky předvolebních a volebních průzkumů nesmí být zveřejněny do ukončení hlasování. Stejně tak je zde uvedeno, že se zakazuje jakákoliv propagace v objektu, kde se volby konají. (Balík, 2009, s. 90)

3.7.8 Volební strany a nezávislí kandidáti

O mandáty v zastupitelstvu mají možnost se ucházet nejen politické strany, ale i jednotliví kandidáti či jejich sdružení. V roce 1994 však došlo k pokusu o znesnadnění kandidatury sdružením (SNK) a v roce 2001 pak jednotlivým nezávislým (NK). V obou případech se nezdařilo. Od r. 2001 může být na kandidátních listinách jen tolik kandidátů, kolik je voleno zastupitelů s navýšením o jednu třetinu a následně je výsledné číslo zaokrouhleno. S nezávislými kandidáty se povětšinou setkáme u malých obcí. V takových případech si kandidující jednotlivec potřebuje obstarat určitý počet podpisů podporujících voličů. Stejně tak je tomu u sdružení nezávislých kandidátů. (Balík, 2009, s. 91)

Níže uvedená tabulka znázorňuje počet potřebných podpůrných hlasů obyvatel pro nezávislé kandidáty či jejich sdružení v určitých letech. (Balík, 2009, s. 91)

Tabulka 2 Počet potřebných hlasů pro NK (zdroj: Outlý, 2004, s.20-21)

1990–1994		**od roku 1994**		
počet obyvatel v obvodě	minimální počet hlasů u NK a SNK	počet obyvatel v obvodě	min. počet z obyvatel u NK	min. počet z obyvatel u SNK
Do 1 000	20	Do 500	5 %	7 %
1 001-3 000	30	501-3 000	4 %, nejméně 25	7 %
3 001-20 000	100	3 001-10 000	3 %, nejméně 120	7 %
20 001-50 000	200	10 001-50 000	2 %, nejméně 600	7 %
Nad 50 000	400	Nad 150 000	1 %, nejméně 1 000	7 %
		Nad 150 000	0,5 %, nejméně 1 500	7 %

Úprava z roku 1994, jak je z tabulky zjevné, sloužila především ke zpřísnění pravidel, a to především pro SNK. Data ukazují, že založit politickou stranu k níž je potřeba získat 1 000 hlasů je jednodušší než postavit kandidátku SNK. To však pro nezávislé kandidáty nepředstavovalo žádnou překážku. Kandidáti totiž začali zakládat formální strany, avšak slovo „nezávislost“ si v pojmenování ponechali. (Balík, 2009, s.91)

3.7.9 Volební účast

Jak již v práci zmiňujeme, volby slouží k participaci občanů na dění v obci a poskytuje tak prostor pro podílení se na sestavení vedení měst a obcí. To tedy znamená, že účast na volbách je více než důležitá. Podílet se může člověk různými způsoby – být volen neb volit. Čím vyšší účast na volbách, tím je lepší předpoklad pro legitimitu zvolených kandidátů. Volební účast, jak uvádí ČSÚ, závisí především na velikosti obce či měst. V případě menších měst je účast na komunálních volbách vyšší. (Čermák a kol., 2011, s. 60)

Dle časopisu E15 se nejnovějších komunálních voleb účastnilo 45,30 % všech možných voličů. Volební účast pak v průběhu volebních období dosahovala téměř stejných hodnot s výjimkou prvních a druhých komunálních voleb. (www. e15.cz, 2022)

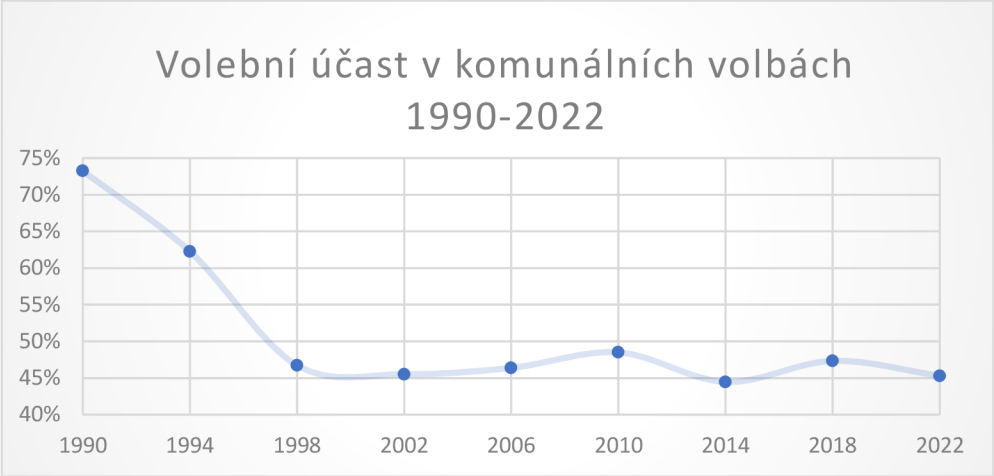

Graf 2 Volební účast v komunálních volbách 1994-2022 (zdroj: www.e15.cz, 2022)

3.8 Lokální politické stranictví

K největšímu rozmachu politického stranictví došlo během dotváření moderní demokracie mezi 19. a 20. stoletím. O politické dění a život se začalo zajímat velké množství skupin a začala vznikat hromadná hnutí, pro jejichž velký zájem bylo nutné zavedení volebního práva a jiných zvratů. To znamenalo změny v politických bojích a stejná pravidla, kterým se jednotlivé strany musely přizpůsobit. Tyto nové podmínky představovaly výhodu především pro strany s pevnou členskou základnou a pro podpůrná hnutí z nichž vznikaly moderní politické strany. Změna přichází ve 20. století, kdy se vedle masových stran uplatňovaly i elitní strany, jejichž zájmy byly zaměřeny především na mobilizaci voličů, nikoli jejich členů. V této době také dochází ke snížení počtu politických stran a dochází ke sdružování stranických systémů. V širším pojetí lze říci, že si strany podřídí stát, který místo toho, aby sloužil občanům, slouží právě zmiňovaným politickým stranám. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.65-66)

Analýzou postavení a vývoje politických stran se zabývali Katz s Mair [1994], kteří se pokusili vymezit základní zřetele politického stranictví. Mezi ně zařadili fungování stranické základny (party on the ground), činnost vedoucích orgánů strany (party in central office) a to, jak působí straničtí představitelé ve veřejné politice (party in public office). (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.66)

V případě lokálního stranictví rozlišujeme základní typy subjektů, které tvoří lokální politické systémy. Zmínit je potřeba zákon č. 491/2001 Sb., konkrétně §20, který uvádí, že volební stranou mohou být „registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.67)

Mezi jednotlivými typy volebních stran lze také spatřovat určité rozdíly, a to zejména z hlediska pevnosti (stability). Svůj určitý postupný vývoj mají právě strany a hnutí a jsou také v rámci stability pevněji ukotveny. Naproti tomu nezávislí kandidáti nebo jejich sdružení jsou spíše proměnlivá. V tomto případě lze spatřit jednu odlišnost mezi národním a lokálním politickým stranictvím. Rozdíl spočívá ve vazbě. V případě politiky na národní úrovni je kontinuita vázána spíše na organizaci, zatímco v lokální politice jde o vazbu především na osobnosti. Příkladné mohou být malé venkovské obce, kde dochází ke změnám politických subjektů, avšak důležití jedinci zůstávají. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.67)

3.8.1 Politické strany

Základní a zároveň klíčovou funkcí politických stran je zprostředkování mezi občany a zvolenou politickou stranou. Slouží mimo jiné také k účasti občanů na demokratickém procesu a dávají občanům možnost volby mezi stranami a zároveň se ucházejí o jejich přízeň. Lze říci, že politické strany představují nástroj pro integraci společnosti a jsou odrazem vůle občanů. V politickém „boji“ jde především o snahu získat co možná největší podíl na státní moci a pomáhají svým jménem hájit a uskutečňovat zájmy svých přívrženců. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.65)

V současné době má historicky a územně nejstabilnější stranickou základnu KSČM a KDU-ČSL. Až po roce 1989 se začala formovat struktura jiných politických stran. Proces utváření v tomto případě však nevznikal v pořadí, v jakém jej zmiňují Katz a Mair, ale nejprve vznikaly aktivity, které odpovídají pojmům party in central office a party in public office. Fungování stranických základen (party of the ground) bylo vytvářeno až s odstupem času, a to ne příliš valně. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.66)

3.8.2 Parlamentní strany

Velice se i v případě lokálních voleb setkáváme s „účastí“ politických stran. Tento vliv v účasti je dvojí. Politické strany buď zařazují na své listiny nezávislé kandidáty nebo naopak, nezávislí kandidáti se uchylují pod taktovku politických stran. K tomu dochází především z důvodu volby jednoduššího řešení pro nezávislá sdružení. Jde o snahu se vyhnout povinnosti získat podpisy podporujících voličů. V případě, že se nezávislý kandidát „zapíše“ pod politickou stranu, nemusí tuto povinnost plnit. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.71)

Zajímavý pohled na tuto problematiku skýtá Lebeda. Ten totiž v takovém případě spatřuje jakýsi skrytý klam pro voliče. Nejprve je nutné zmínit, že lokální volby jsou komplikovanější a mnohem více zavádějící než volby do jiných orgánů. Volič má několik možností, jak svou volbu provést viz. kapitola volby do zastupitelstva obce. Vzhledem k tomu, že volič má možnost dát svůj hlas konkrétnímu kandidátovi, může se tento druh voleb jevit tak, že umožňuje výběr konkrétního kandidáta. Volič není nucen pro volbu jen jednoho kandidáta, nýbrž má možnost konkretizovat svou volbu udělením hlasu určitým kandidátům. Právě zde naráží Lebeda na skryté úskalí. Volič má možnost označit na kandidátní listině tolik kandidátů, kolik je voličů, a to bez ohledu na to, zda patří pod křídla některé z politických stran. Tím volič získává pocit, že jejich hlas není určen straně, ale je určen pouze těmto konkrétním osobám. Zde se již dostáváme k jádru problému. Hlas, který volič přidělí danému kandidátovi je totiž primárně hlasem pro politickou stranu, na jejíž kandidátní listině vystupuje. Pro takového kandidáta získaný hlas představuje spíš jakési preferenční body s jejichž pomocí se může prosadit na listině strany. Hlasy, které pak strana obdrží se sčítají s hlasy, které získali jednotliví kandidáti a na jejich základě jsou pak přerozdělovány mandáty. Ty jsou rozděleny podle počtu nasbíraných hlasů výhradně mezi strany a počty hlasů jednotlivých kandidátů v tomto případě nehrají jinou roli než tu výše zmíněnou. Teprve ve chvíli, kdy zná strana počet získaných míst v zastupitelstvu, přiděluje zastupitelská křesla podle pořadí kandidátů na kandidátní listině. Právě zde mohou teprve být jednotlivcům ku pomoci nasbírané hlasy. Získá-li některý z kandidátů o 10 % hlasů více než je průměr na jednoho kandidáta v rámci strany, posouvá se tím jeho jméno na první místo v kandidátní listině. Klam tedy spočívá v tom, že voliči nevědí, že ač svůj hlas dají konkrétnímu kandidátovi, primárně udělený hlas směřuje straně. Lebeda tedy říká, že nejenže je tento systém voleb nespravedlivý, ale voliči zřídkakdy znají vlastnosti těchto voleb a nejsou tím

tedy nijak ovlivňováni ve svém rozhodování a nemohou dané skutečnosti při volbě zohlednit. (Lebeda, 2009, s. 334-338)

3.9 Komunální koalice podle Petra Jüptnera

Podle Petra Jüptnera komunální politický systém nelze studovat jako celek, jelikož systém nevykazuje kompaktní rysy. Je zde velký počet nezávislých mikrosvětů. Níže jsou rozděleny obce do kategorií podle počtu obyvatel na nejmenší obce, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti a největší obce. (Jüptner, 2004, s. 80)

3.9.1 Nejmenší obce a jejich koalice

Velikost těchto obcí se pohybuje na hranici 1 700 obyvatel. V takto malých obcích často není zřízena rada obce a funkce starosty je neuvolněná. Na kandidátních listinách je zanedbatelný počet členů a převažují nestranní kandidáti. Většinou zde formálně fungují maximálně dvě politické strany. V nejmenších obcích tak obvykle samosprávu řídí v nejrůznějších podobách nezávislí kandidáti. Politické strany jsou v malých obcích považovány za zdroj politikaření a neshod. Oproti tomu nezávislé osobnosti jsou považovány za pracovité a ochotné spolupracovat. Pokud se prosadí místní organizace politických stran, mají malý počet členů a vykonávají funkci převážně na spolkové bázi. Členové těchto stran se schází k přátelským shledáním a nemají zájem o vytvoření vlastní kandidátní listiny. Zastupitelé těchto obcí jsou převážně neorganizovaní a nezařazení jedinci. (Jüptner, 2004, 83-86)

Nevýhodou pro malé obce je tvoření předvolebních koalic, jelikož u takto malých obcí se objevují na kandidátních listinách „političtí laici“. Proto v profilu nejmenších komunálních systémů při tvoření koalic vznikají spojenectví, která by za jiných okolností nevznikla. (Jüptner, 2004, s. 86-87)

3.9.2 Obce menší střední velikosti a jejich koalice

Velikost těchto obcí se pohybuje mezi 1 701 – 9 000 obyvateli. U obcí se vzrůstající velikostí se začínají prosazovat více kandidáti z politických stran a poráží nezávislé kandidáty. Avšak mezi politické strany je nutno započítat také regionální strany nebo Sdružení nezávislých, kde jsou kandidáti zvolených politických stran nestranní. Jádro členské základny u obcí MSO je v rozmezí 1–30 členů. Některé strany, pro maximalizaci

volebního zisku, zařazují z důvodu nedostatku členů na kandidátní listinu kandidáty, kteří nemají zájem prosadit se do zastupitelstva. V obcích MSO se nepořádají nebo jen zřídka či výjimečně pořádají schůze jednotlivých stran. (Jüptner, 2004, s 87-90)

V těchto obcích jsou často koalice v podobě neformální a uzavřené velké koalice, kde proti sobě aktéři neútočí a každý má svou funkci dle nepsaných pravidel. U popisovaných obcí se typ koalice vyskytuje jen zřídka. To platí i pro předvolební koalice. V obcích této velikosti opoziční strany často poskytují exekutivním koalicím tichou podporu v soutěživých systémech. Jádra koaličních spoluúčastníků jsou tvořena kandidáty z jednotlivých stran, sdružení a hnutí. Některá tato jádra se vyskytují i napříč politickými stranami. U obcí MSO jsou místní organizace Volby pro město nebo Demokratické regionální strany, které jsou často vytvářeny bývalými kandidáty Občanské demokratické strany. (Jüptner, 2004, s. 91)

3.9.3 Obce větší střední velikosti a jejich koalice

Velikost těchto obcí se pohybuje v rozmezí 9 001 – 45 000 obyvatel. U obcí těchto velikostí už vynikají politické strany, v jejichž kandidátních listinách nalezneme často registrované členy. Zde se vyskytují pouze zřídka nezávislá sdružení vzhledem k nesnadným podmínkám kandidatury, jejichž výskyt můžeme přirovnat k volební strategii. Nezávislí kandidáti svoji kandidaturu obstarávají některou regionálně-komunální stranou. Regionálně-komunální politická strana má v obcích VSO malý počet členů. V některých obcích jsou i bez členů. Nejběžnějším typem politických systémů v obcích této velikosti je „polosoutěživý systém“, pro který platí obsazování exekutivních postů s přihlédnutím na výsledky voleb. (Jüptner, 2004, s. 92-93)

U popisovaných obcí se jen zřídka objevují předvolební koalice. Oproti tomu na základě tvorby exekutivních koalic po volbách jsou zvoleny členové městské rady, starosta, místostarosta a další členové zastupitelstva. Vyskytují se zde velké koalice, které obstarávají exekutivní koalici výraznou majoritu v zastupitelstvu. Vytváří se zde nejrůznější typy koalic a zároveň se zde můžeme setkat se silnými vztahy mezi elitami stran, kteří mezi sebou budují dlouhodobou spolupráci. (Jüptner, 2004, s. 93-95)

3.9.4 Největší obce a jejich koalice

Spodní hranice velikosti těchto obcí je 45 000 obyvatel. Hlavními představiteli tohoto typu jsou statutární města. Největším obcím už jednoznačně vládnou politické strany a nezávislí kandidáti se již nevyskytují. Výrazněji je tak u pevně ukotvených politických stran vyšší podíl kandidátů v zastupitelských frakcí. U největších měst je politický systém zpravidla soutěživého principu tzv „opozice a vlády“. Vedou se povolební vyjednávání mezi nejvyššími jednotlivými představiteli politických stran a rozdělují se velké finanční prostředky. Nejúspěšnější kandidáti z politických stran často vstupují do parlamentní politiky. V největších obcích se pořádají schůze jednotlivých zastupitelských frakcí a politických stran, kteří řídí zastupitelstvo. S častějšími schůzemi přichází vysoká disciplinovanost zastupitelských frakcí. (Jüptner, 2004, s. 95-98)

U největších obcí se již setkáváme s termínem koalic i s předvolebními koalicemi. Už před volbami se domlouvají jednotlivé politické strany se svými vrchními představiteli a vytváří koalice, aby získali nadpoloviční většinu zastupitelů. Díky nadpoloviční většině křesel zastupitelstva tyto strany obsazují funkce primátora či starosty, městskou radu a další členy zastupitelstva. Velmi často se v popisovaných obcích tvoří velké koalice, které nebrání zásadní ideologické bariéry. Motivace vzniku malé koalice není prosadit její program, ale spíše se soustředit na moc. (Jüptner, 2004, s. 98)

3.10 Komunální typologie koalic podle Stanislava Balíka

Podle typologie koalic Stanislava Balíka můžeme rozdělit koalice do dvou hlavních kategorií, a to nadměrné koalice a minimální vítězné koalice. Tyto kategorie by byly dostačující, ale pouze vypovídají o míře soutěživosti a nedokáží odpovědět na další otázky týkající se charakteru politické kultury. Proto se zkoumají různé typy koalic, kde se zjišťuje fungování koalic a důvod vzniku koalice. Aby se mohly zkoumat různé typy koalic, byly dvě hlavní kategorie ještě rozšířeny podkategoriemi.

První minimální vítězné koalice rozdělujeme na minimální vítězné ideově propojené a minimální vítězné ideově nepropojené. Druhou hlavní kategorií jsou nadměrné koalice, do kterých můžeme zařadit typy koalic jako jsou: nadměrné ideově propojené, nadměrné ideově nepropojené, široké a všestranické. Posledním typem koalic je koalice velká, kterou lze přiřadit k oběma hlavním kategoriím. (Balík, 2009. s. 188)

3.10.1 Minimální vítězné koalice

Minimální vítězné ideově propojené koalice

Tento typ propojené koalice má tolik mandátů či členských subjektů, kolik je pro nutnost získání většiny. Členové koalice mají k sobě ideově blízko. Z pohledu optimálnosti ideové propojenosti a teorie racionální volby je tento typ nejlogičtějším výsledkem situace po volbách. Má největší zastoupení v soutěživosti stranického systému, proto je nadějí pro voliče s vidinou změny politiky při odlišných volebních výsledkách v budoucích volbách. (Balík, 2009, s. 190)

Minimální vítězná ideově nepropojená koalice

Minimální vítězná ideově nepropojená koalice je neobvyklým typem koalice, která pro získání většiny vyžaduje nejmenší možný počet křesel v zastupitelstvu. Tento druh koalice není ideově propojený. Nejmenší možný počet členů tvoří jedinci z opačných částí politického spektra, ale mezi dvěma členy koalice eliminuje minimálně jeden umístěný subjekt na ideovém spektru. Tato koalice zejména vzniká ve dvou případech. V první situaci vítěz není schopen vytvořit minimální vítěznou ideově propojenou koalici, jelikož nemá s kým. Proto místo toho, aby se spojil s členem druhého hlavního pólu ve velkou koalici, nabídne spolupráci drobnější ideově vzdálené straně, které nemá důležitou pozici v koalici oproti větším stranám. Druhou situace můžeme označit, když se nevytvoří ideově propojená koalice, přestože je taková možnost. Koalice v tomto případě nevytvoří z osobního důvodu. (Balík, 2009, s. 191)

3.10.2 Velká koalice

Tento typ koalice můžeme přiřadit k oběma hlavním kategoriím. Zejména zde spolupracují dva převládající a ideově opační aktéři. Za jistých podmínek mohou tyto dvě strany kooperovat i s menším či středními subjekty. Pokud lze vytvořit minimální vítěznou ideově propojenou koalici, může vzniknout i velká koalice. Aby mohla být koalice označována za velkou, je nezbytné, aby zůstaly nejméně dva důležití protivníci v opozici, kteří jsou ideově různorodí. U těchto koalic je předpoklad dlouhodobé spolupráce, která pokračuje i přes další volební období. Dalším z mnoha důvodů, proč vznikají velké koalice, je zvýšení šance na podporu v legislativním procesu. (Balík, 2009, s. 191-192)

3.10.3 Nadměrné koalice

Nadměrná ideově propojená koalice

Tato koalice má dva hlavní znaky. Prvním znakem je, že musí být přítomen nejméně jeden nadpočetný člen, ačkoli by koalice i bez něho stále měla k dispozici většinu hlasů. Zadruhé je potřeba, aby byla zastoupena ideová příbuznost zastupovaných subjektů. Z tohoto hlediska nejsou zastoupeny protikladné ideové póly a mezi výstředními subjekty na politicko-ideovém spektru není zřejmá vzdálenost. Můžeme tyto koalice přirovnat k fungování koalice široké. V koalici tak často můžou spolupracovat například tři ideově dohledné subjekty se zřejmou většinou proti dvěma. Ideová příbuznost zastoupených subjektů a jejich komunikace tuto koalici odlišuje od koalice široké. Důvod vzniku těchto koalic je fungování politických stran a nastavení dané úrovně politiky. Většinou se s nimi můžeme setkat v systémech, kde musí být pro kterékoli rozhodnutí požadována nadpoloviční většina všech. (Balík, 2009, s. 192-193)

Nadměrná ideově nepropojená koalice

Koalice nadměrná ideově nepropojená je ojedinělým typem uspořádání, který se moc neliší od předchozí koalice. Oproti nadměrné ideově propojené koalice ji formují ideově vzdálené členy. Objevuje se na těsném okraji koalic velkých a širokých. Nejvíce se podobá minimální vítězné ideově nepropojené koalici, kde se nachází nejméně jeden nadbytečný člen. Opozice je tvořena vícero politickými subjekty, kde nejméně jeden člen je třeba, aby se nacházel na ideovém spektru uprostřed dvou členů koalice. (Balík, 2009, s. 194)

Široká koalice

V tomto typu koalice se spojují takřka všechny důležité politické síly. Jeden důležitý politický společník zůstává obvykle mimo koalici. Široká koalice má více jak dva členy a musí obsahovat více subjektů, než je potřeba k zisku nadpoloviční většiny. V koalici kooperují subjekty ideově nesourodé. Tento typ spojenectví je nazýván termínem duhová koalice. Vznik této koalice je snaha o společnou zodpovědnost, se zapojením co největšího počtu subjektů. Velké množství těchto koalic také vzniká kvůli ochraně před vyloučeným aktérem. Programové rozdíly jsou méně motivující než společný nepřítel. (Balík, 2009, s. 194-195)

Všestranická koalice

Všestranická koalice je posledním typem, kterou můžeme označovat několika termíny. Všechny důležité politické síly se podílejí na formování exekutivy a žádná neprohlašuje veřejně svůj odstup. Po volbách je pro vítěze jistější nastolit dohodnutou atmosféru všestranické spolupráce, jelikož v případě neúspěchu příštích voleb se může protivník zachovat stejně. (Balík, 2009, s. 195-196)

3.11 Konflikt a konfliktní linie

Rozdílné názory či rozpory dvou a více skupin ve společnosti nazýváme konfliktní linií. K vytvoření takové linie dochází nejčastěji střetem sporných politických témat, kdy je předpokladem jakési soupeření těchto stran. Trvá-li toto soupeření po delší dobu, může dojí na rozdělení společnosti podle toho, k jakému názoru se přiklání. Avšak o konfliktní linii se jedná pouze tehdy, pokud má znak trvalosti (přetrvává po delší dobu) a odráží se ve vývoji stálých politických stran. Je tedy potřeba také rozlišovat konflikty (sváry viz. Balík) a konfliktní linii. Právě doba trvání je základním rozdílem, jelikož konflikt jako takový je krátkodobého charakteru. (Bubeníček, Kubálek, 2010, s. 35; Hloušek, Kopeček, 2004, s.34)

Konflikt, nebo chceme-li střet zájmů, můžeme označovat slovem „polémos“ (česky polemika). Jedná se o prostředek, kterým v politice lze dojít k určitému názoru prostřednictvím politických debat apod. Konfliktem lze například označit neshody ohledně podoby a podpory kultury, rekreace či sportovišť. Z politologického hlediska můžeme konflikt označovat za střet zájmů. (Balík, 2009, s. 218)

Například v případě menších obcí dochází k nedostatku finančních prostředků k realizaci svých vizí. V takovém případě však nelze mluvit o politickém konfliktu. Avšak u menších obcí dochází v této oblasti spíše ke střetu ekonomických zájmů, které spočívají v prodeji či pronájmu obecních domů či pozemků. Zde lze již hovořit o politickém konfliktu. (Bubeníček, Kubálek, 2010, s. 34)

4 Praktická část

Praktická část diplomové práce je rozdělena do dvou základních částí. V první části jsou analyzovány socioekonomické a demografické popisy obce. V této kapitole je také část věnována hlavním údajům města, organizační struktuře a historii. Druhou část můžeme také rozdělit na dvě podskupiny. V té první se zaměříme na výsledky komunálních voleb od roku 1994 do roku 2022, kdy se konaly zatím poslední volby do zastupitelstva obcí. Dále v druhé polovině praktické části budu analyzovat kontinuitu kandidatury a možnosti tvoření různých koalic. Data pro praktickou část budou využity z ČSÚ a z rozhovorů s místními současnými či bývalými zastupiteli.

4.1 Město Jílové

Město Jílové se nachází na hranici dvou chráněných krajinných oblastí, a to České středohoří a Labské pískovce. Obec Jílové je součástí Ústeckého kraje a rozkládá se mezi městy Ústí nad Labem a Děčín. Město leží v nadmořské výšce 276 m n. m a katastrální výměra je 3 656 ha. Jílové se skládá celkem ze šesti částí: Jílové, Kamenec, Kamenná, Martiněves, Modrá a Sněžník. Celkový počet obyvatel je 5 062 (k 1.1.2022). Městem mimo jiné protéká také Jílovský potok.

4.1.1 Složení zastupitelstva

Zastupitelstvo obce má 17 členů a skládá se z pěti volebních stran či koalic. Je zde zřízen finanční a kontrolní výbor. Finanční výbor má pět členů a jeho předsedou je Ing. Zdeněk Frkal. Kontrolní výbor má také pět členů a zde je předsedou Ing. Jiří Kalous. Starostkou je od roku 2022 Ing. Kateřina Sýkorová, která je lídrem volební strany SNK-Občané Jílového.

Tabulka 3 Sestavení zastupitelstva podle volebních stran

Volební strany a koalice	**Počet zvolených zastupitelů (2022)**
Koalice ODS a KDU-ČSL	3 zastupitelé
Svoboda a přímá demokracie	4 zastupitelé
Komunistická strana Čech a Moravy	1 zastupitel
Zdraví Sport Prosperita	3 zastupitelé
SNK-Občané Jílového	6 zastupitelů

Zdroj: (Město Jílové, oficiální stránky města, 2022)

4.1.2 Historie

První doložená písemná zmínka o městě Jílové je ze 14. století z roku 1348. V této době vládl Karel IV a tehdy bylo město Jílové známo pod názvem „Eulow“. Do poloviny 19. století zde probíhaly trhy a až do roku 1765 zde probíhaly hrdelní soudy. Nynější jednotlivé části města byly dříve samostatné obce, až po roce 1455 se začaly spojovat. Dříve zde byla těžba nekovových rud. Nachází se zde několik bývalých šachet fluoritového dolu, které jsou v dnešní době však uzavřené a přístup do nich není možný. Avšak jsou zde stále místa po důlních výsypkách, kde lze kousky tohoto nerostu nalézt. Zachovalé jsou také hornické nápisy a značky na skalách. (Město Jílové, oficiální stránky města, 2022)

4.1.3 Obyvatelstvo

Hlavním demografickým ukazatelem je vývoj počtu obyvatel. Tento ukazatel napoví, jak si atraktivně obec stojí a jak vnímají zdejší i okolní obyvatelé město Jílové. Pokud se projeví významná změna v krátkodobém časovém obzoru je svým způsobem povinna místní samospráva se těmito ukazateli zabývat a případně vykonat rozhodnutí, která povedou ke stabilizaci místních obyvatel a jejich poměrů.

Vzdělanost obyvatel dle získaných výsledků dotazníkového šetření z roku 2019, kde odpovědělo na dotazník 150 respondentů můžeme konstatovat, že nejvíce respondentů dosáhlo středoškolského vzdělání s maturitou o to 40 %. Pouze základní vzdělání mělo 11 % a vysokoškolské vzdělání 13 % respondentů. Nejnižší počet respondentů byl s vyšším odborným vzděláním a to pouze 4 % dotazovaných. (Pohlreich, dotazníkové šetření 2019, s. 47)

4.1.4 Cestovní ruch

Město také láká turisty hned několika svými památkami a atraktivními místy, které slouží k využití volného času nejen českých turistů. V městské části Sněžník je kaplička Panny Marie, která byla postavena v roce 1909. Avšak dominantou této části města Jílové je Děčínský Sněžník. Jedná se o stolovou horu, na níž se nachází stejnojmenná rozhledna z roku 1864. Další památkou je zde barokní kostel Nejsvětější Trojice, který byl postaven v roce 1682 a poté byl v roce 1859 opraven a přestavěn po rozsáhlém požáru. Jedním ze zajímavých míst, které lze v blízkosti Jílové navštívit je Holý vrch. Jde o sopečnou vyvřelinu, na které dodnes najdeme jen velice zřídka traviny či lesní porosty. Nejvýznamnější

památkou je Jílovský zámek. V roce 1554 na jeho místě byla vodní tvrz, která byla přestavěna ve 2. polovině 17. století na zámek. Mezi 19. a 20. stoletím sloužil zámek jako přádelna bavlny a vlny. Po druhé světové válce měl rod Thunů tento zámek jako své sídlo. Než se stal zámek v roce 2000 majetkem obce, byl v areálu zřízen dokonce dětský domov a do roku 1998 zámek sloužil jako zemědělské učiliště. V roce 2001 byl zámek z části zpřístupněn pro veřejnost a dodnes se využívá ke konání plesů. Nachází se zde také obřadní síň a městská knihovna. Z hlediska cestovního ruchu je zde významný mikroregion Labské skály. (Město Jílové, oficiální stránky města, 2022)

4.1.5 Zájmová činnost a sportovní vyžití

Město Jílové se snaží být, nejen pro své občany, stále atraktivní. Mladší i starší občané města si mohou vybrat hned z několika zájmových oblastí, které jsou zde ve spolupráci s městem rozvíjeny. Spadá sem FC Jiskra Modrá, FK Jílové, Jílovský pěvecký sbor a Honební společenstvo Jílové. Další zájmovou činností je Jílovská challenge. Jedná se o sportovní víceboj pro čtyřčlenná družstva, který se poprvé uskutečnil v roce 2018. Hlavním úkolem v tomto případě je motivace dětí i dospělých k pohybu. Tento víceboj se pořádá na zdejší Chatě Mír a je vhodný pro všechny věkové kategorie 15+, sportovce i nesportovce. Další sportovní vyžití je zde pak v podobě Klubu biatlonu Jílové. Město má také svůj sbor dobrovolných hasičů.

Mimo tyto zájmové kluby má město své malé koupaliště a několik dětských hřišť. V letošním roce obec zahájila výstavbu nového víceúčelového hřiště pro obyvatele sídliště. Město začalo s výstavbou na ladem ležícím prostoru na základě projektu navrženém v roce 2018.

4.2 Statistiky komunálních voleb 1994–2022 ve městě Jílové

V roce 1994 se uskutečnily první volby do zastupitelstev obcí v samostatné České republice. Celkem se již uskutečnily osmé komunální volby, ty poslední zatím v roce 2022. V této části se budu věnovat statistikám ve městě Jílové v komunálních volbách v období 1994 až 2022. Podrobněji zde popíši výsledky jednotlivých roků. V grafech bude znázorněn procentuální počet získaných hlasů u jednotlivých stran, který bude seřazen od nejvyššího počtu hlasů po nejnižší počet hlasů. Dále součástí každého roku bude tabulka se zvolenými

zastupiteli, kde u každého zastupitele je věk, počet obdržených hlasů a název kandidátní listiny kterou reprezentoval.

4.2.1 Komunální volby 1994

První volby do zastupitelstva obcí v samostatné České republice proběhly v roce 1994. Tyto volby se uskutečnily v druhé polovině listopadu za nových politických vztahů. Předchozí volby do zastupitelstev obcí se konaly v roce 1990, kde byla účast přes 78 %. Komunální volby v ČR v roce 1994 zažily dramatický pokles voličů kde průměrně přišlo volit šest z deseti voličů. Ve většině obcí vyhrála Občanská demokratická strana. Směle by se mohla přidat ke stranám které zvítězily také extremistická strana KSČM, která ovšem nezískala největší počet mandátů ani hlasů. Největším překvapením prvních voleb v samostatném českém státě je fakt, že polovinu všech zastupitelských křesel obsadili kandidáti, kteří nejsou součástí žádné politické strany.

V Jílové se zúčastnily těchto voleb celkem tři strany, kterými byly Občanská demokratická strana, Česká strana sociálně demokratická a Komunistická strana Čech a Moravy. Předpokládaným vítězem byla Občanská demokratická strana, která zvítězila ve většině obcí na celém území České republiky. Na níže uvedeném grafu je graficky znázorněn výsledek komunálních voleb z roku 1994. Volební účast byla dle očekávání vysoká a dosahovala 53,29 %. Účast v těchto prvních komunálních volbách v samostatné ČR byla zatím historicky nejvyšší. V žádném z následujících období již volby nedosáhly takové volební účasti. V prvních volbách vyhrála Občanská demokratická strana se ziskem 15 718 hlasů (43,56 %). Na druhém místě s počtem 11 575 hlasů (32,08 %) skončila Česká strana sociálně demokratická a třetí skončila Komunistická strana Čech a Moravy se ziskem 8 791 hlasů (24,36 %).

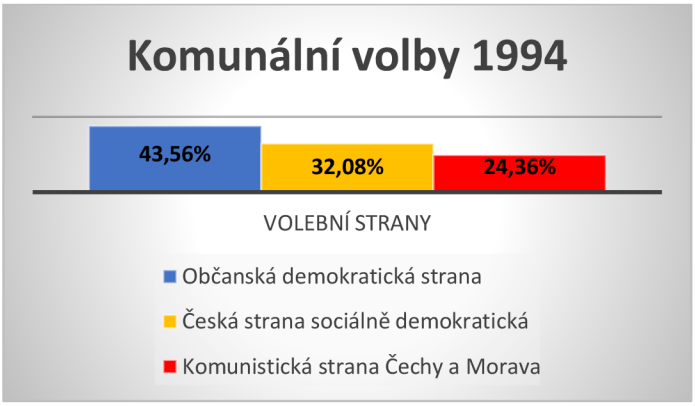

Graf 3 Komunální volby 1994 (ČSU, vlastní zpracování)

V prvních komunálních volbách České republiky byl volen v Jílové celkový počet 21 zastupitelů. Údaje v tabulce níže jsou seřazeny podle počtu hlasů u jednotlivých zvolených kandidátů. Největší zastoupení v zastupitelstvu obsadila Občanská demokratická strana, která získala celkem 9 mandátů. Druhá ČSSD získala 7 mandátu a KSČM pět. Absolutním vítězem podle počtu hlasů se stala MUDr. Jarmila Staňková, která získala 1 108 hlasů. Podíl žen v zastupitelstvu byl 24 % oproti podílu mužů, kteří získali 76 % mandátů. Průměrný věk všech zvolených zastupitelů v obci je 46 let. Nejmladším zastupitelem se stal Ing. Jiří Šmíd, který kandidoval za ODS.

Tabulka 4 Zvolení zastupitelé 1994

Kandidátní listina	Kandidát	Věk	Hlasy	
název	Příjmení, jméno, tituly		abs.	v %
Občanská demokratická strana	Staňková Jarmila MUDr.	51	1 108	7,04
Občanská demokratická strana	Křemen Adolf MUDr.	38	977	6,21
Občanská demokratická strana	Novák Lubomír	54	955	6,07
Občanská demokratická strana	Bárta František	54	888	5,64
Občanská demokratická strana	Schlösinger Walter	54	874	5,56
Občanská demokratická strana	Dvořáková Eva	46	844	5,36
Česká str. sociálně demokrat.	Kalousová Anna Mgr.	48	832	7,18
Občanská demokratická strana	Šmíd Jiří Ing.	37	781	4,96
Občanská demokratická strana	Bartoš Vladimír	48	757	4,81
Česká str. sociálně demokrat.	Schlösinger Petr	46	743	6,41
Česká str. sociálně demokrat.	Matoušek Petr Ing.	30	734	6,34
Občanská demokratická strana	Pošta Václav	53	731	4,65
Česká str. sociálně demokrat.	Hloušek Bohuslav	45	657	5,67
Česká str. sociálně demokrat.	Tomeš Jaroslav	48	655	5,65
Česká str. sociálně demokrat.	Bárta Miroslav	54	627	5,41
Česká str. sociálně demokrat.	Sovadinová Drahomíra	47	626	5,4
Komunistická str. Čech a Moravy	Frejvald Jiří	47	568	6,46
Komunistická str. Čech a Moravy	Zima Josef JUDr.	46	542	6,16
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Josef Ing.	42	493	5,6
Komunistická str. Čech a Moravy	Aronová Daniela	43	493	5,6
Komunistická str. Čech a Moravy	Vrba František	39	486	5,52

4.2.2 Komunální volby 1998

Nadále zůstal zákon číslo 152/1994 Sb. hlavním kamenem právní úpravy komunálních voleb. Volby probíhaly podle poměrného volebního systému. Občané, kteří nebyli součástí žádné politické strany měli ztížený vstup do kandidatury. V praxi to znamenalo vznik nových hnutí a koalic nezávislých kandidátů, jelikož jinak byla potřeba sehnat určitý počet podpisů, který stanovoval zákon č. 152/1994 Sb. Z tohoto důvodu

vznikalo několik afér, které byly dokonce v podobě trestného stíhání. Z důvodu nezájmu voleb se v některých obcích neuskutečnily volby do zastupitelstva a byl vyhlášen ministerstvem vnitra náhradní termín komunálních voleb. Tyto volby ještě předběhly v roce 1996 dvojí parlamentní volby a půl roku před komunálními volbami předčasné parlamentní volby. V červnu 1996 proběhly volby do Poslanecké sněmovny a na podzim 1996 v listopadu proběhly první v historii České republiky volby so Senátu. V předčasných parlamentních volbách vyhrála levicová strana (Česká strana sociálně demokratická) poprvé od roku 1990, ovšem ani spojení se s KSČM nezaručovalo parlamentní majoritu. Po různých neúspěšných jednaní nakonec byla překvapivě uzavřena tzv. opoziční smlouva mezi ODS a ČSSD, která zaručovala vznik menšinové jednobarevné vlády ČSSD. Volby do Poslanecké sněmovny a Senátu České republiky se tak promítly i do výsledku komunálních voleb.

Na podzim roku 1998 ve dnech 13-14. listopadu se konaly druhé komunální volby v samostatné ČR. V důsledku vládní krize byly komunální volby pouze necelý půl rok od voleb do Poslanecké sněmovny, kde tyto volby bývají od komunálních voleb s odstupem přibližně dvou let. Oproti volbám před čtyřmi lety se změnily v Jílové hlavní volební strany. Ke dvou stálicím ČSSD a KSČM se přidala Koalice SPR-RSČ, SDČR a také SNK. Dřívější stálicí stranického systému, kterým byla Občanská demokratická strana se odštěpila SNK, kam zběhli i někteří kandidáti. Volby do Poslanecké sněmovny vyhrála jako v roce 1996 Česká strana sociálně demokratická a stejně to tak bylo v komunálních volbách ve většině obcí ČR.

Jak znázorňuje graf níže, první místo obsadila ve volbách Česká strana sociálně demokratická, která získala celkem 11 635 hlasů (46,93 %). Sdružení Nezávislých kandidátů skončilo na druhém místě s počtem 6 747 hlasů (27,22 %). Třetí skončila Komunistická strana Čech a Moravy s počtem 6 051 hlasů (24,41 %). Nově vytvořená Koalice SPR-RSČ, SDČR nedosáhla ani na 1,5 % hlasu a skončila s velkým odstupem od ostatních stran poslední. Účast v tomto roce dosáhla 35,18 %.

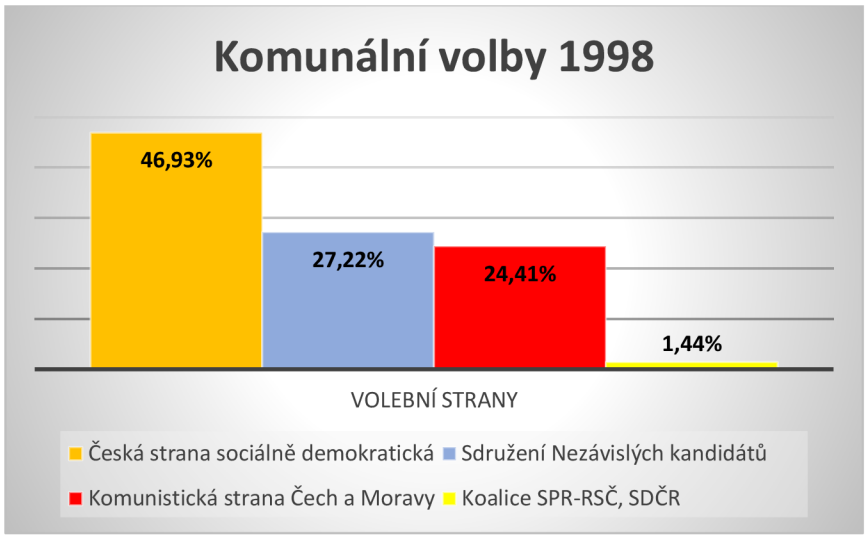

Graf 4 Komunální volby 1998 (ČSU, vlastní zpracování)

Stejně jako v předchozím volebním období se volilo 21 zastupitelů. Na níže uvedené tabulce vidíme seznam všech členů zastupitelstva, kteří jsou seřazeni podle počtu získaných hlasů od nejvyššího počtu po nejnižší počet hlasů. Zastupitelstvo bylo složeno ze tří politických subjektů. Největší zastoupení měla Česká strana sociálně demokratická, která získala celkem 10 mandátů. Druhé SNK získalo 6 mandátů a KSČM obhájila stejně jako před čtyřmi roky 5 mandátů. Absolutním vítězem voleb se stal Petr Schlösinger, který reprezentoval ČSSD a získal 917 hlasů. Podíl žen v zastupitelstvu byl 43 %, což je výrazný skok oproti předchozímu volebnímu období, kdy narůst je téměř dvojnásobný. Z toho důvodu podíl mužů v zastupitelstvu klesl na 57 %. Průměrný věk zvolených zastupitelů je 49 let. Je tedy zřejmý nárust oproti předchozímu období, což můžeme vysvětlit tím, že velká část zastupitelů byla znovu zvolena pro nové období. Nejmladším zastupitelem obce se stala Ing. Olga Hrebičková.

Tabulka 5 Zvolení zastupitelé 1998

Kandidátní listina	Kandidát	Věk	Hlasy	
název	Příjmení, jméno, tituly		abs.	v %
Česká str. sociálně demokrat.	Schlösinger Petr	50	917	7,88
Česká str. sociálně demokrat.	Wepsová Helena MUDr.	43	777	6,67
Česká str. sociálně demokrat.	Zibner Václav	39	750	6,44
Sdružení nezávislých kandidátů	Staňková Jarmila MUDr.	55	745	11,04
Česká str. sociálně demokrat.	Říhová Helena	39	707	6,07
Sdružení nezávislých kandidátů	Novák Lubomír	58	682	10,1
Česká str. sociálně demokrat.	Sovadinová Drahomíra	51	641	5,5
Sdružení nezávislých kandidátů	Hanzlová Jana Mgr.	42	636	9,42
Česká str. sociálně demokrat.	Bárta Miroslav	58	635	5,45
Česká str. sociálně demokrat.	Hloušek Bohuslav	49	611	5,25
Sdružení nezávislých kandidátů	Kalousová Anna Mgr.	52	601	8,9
Česká str. sociálně demokrat.	Bartoš Miroslav	62	580	4,98
Sdružení nezávislých kandidátů	Dvořáková Eva	50	561	8,31
Česká str. sociálně demokrat.	Hrebičková Olga Ing.	34	551	4,73
Česká str. sociálně demokrat.	Stuchlík Jiří	36	532	4,57
Komunistická str. Čech a Moravy	Bőhmová Marie Mgr.	57	453	7,48
Sdružení nezávislých kandidátů	Pošta Václav	57	452	6,69
Komunistická str. Čech a Moravy	Frejvald Jiří	51	393	6,49
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Josef Ing.	46	375	6,19
Komunistická str. Čech a Moravy	Aron Lubomír RSDr.	50	329	5,43
Komunistická str. Čech a Moravy	Sedlák Miroslav	56	325	5,37

4.2.3 Komunální volby 2002

V pořadí již čtvrté komunální volby od sametové revoluce proběhly ve dnech 1-2. listopadu 2002. Pokud nebudeme brát v potaz fenomén nezávislých kandidátů, kteří jsou součástí středních a menších obcí, pak jasným vítězem se stala pravice, kde jednoznačným vítězem byla Občanská demokratická strana.

Po historicky prvních volbách do zastupitelstev krajů v roce 2000 se o dva roky později konaly na podzim roku 2002 komunální volby. Celkem se účastnily těchto voleb čtyři strany. Ke stálicím v Jílové, kterými z předchozích voleb byly SNK, ČSSD a KSČM se přidala Strana zelených, která se nijak mezi hlavní konkurenty neprosadila a nezískala žádné místo v zastupitelstvu obce.

V tomto roce byla účast komunálních voleb 37,32 %. Komunální volby vyhrálo Sdružení nezávislých se 17 406 hlasů (59,94 %) a vyměnilo v čele Českou stranu sociálně

demokratickou, která vyhrála předchozí volební období. Na druhém místě se umístila Česká strana sociálně demokratická, která získala 5 700 hlasů (19,63 %). Třetí skončila Komunistická strana Čech a Moravy, která získala 5 244 hlasů (18,10 %).

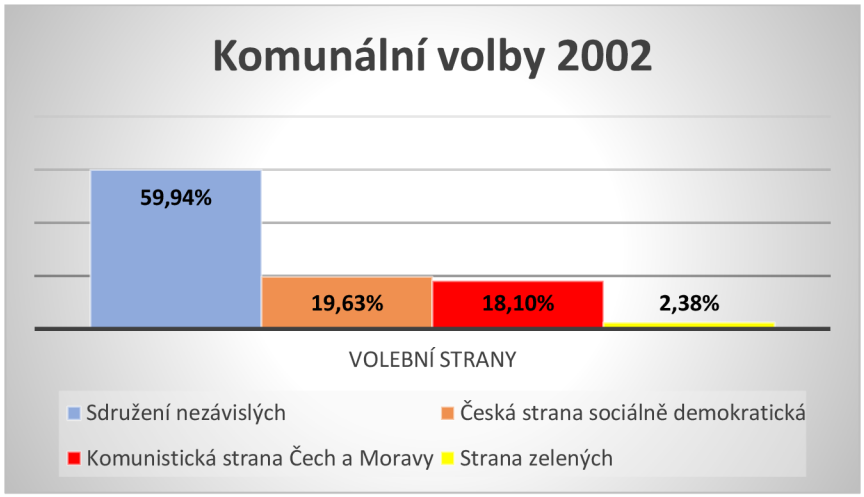

Graf 5 Komunální volby 2002 (ČSU, vlastní zpracování)

Počet volených zastupitelů v Jílové se nezměnil ani v třetích komunálních volbách samostatné ČR. V tabulce níže je podrobný přehled všech zvolených zastupitelů, kteří jsou seřazeni podle počtu získaných hlasů od nejvyšší po nejnižší. Zastupitelstvo bylo složeno ze tří politických subjektů. Jedinou stranou, která se nedostala do zastupitelstva ani jedním zástupcem, byla Strana zelených, která nepřekonala povinnou hranici pěti procentního bodu. Sdružení nezávislých kandidátů získalo největší zastoupení v zastupitelstvu, a to s celkovým počtem 13 mandátů což je většina křesel v obecním zastupitelstvu. Shodně po čtyřech mandátech získala ČSSD a KSČM. Absolutním vítězem voleb se opět stal jako před čtyřmi lety Petr Schlösinger, který získal 1 061 hlasů. Podíl žen v zastupitelstvu poprvé překročil nadpoloviční většinu a to 52 %, podíl mužů klesl na 48 %. Poslední dvě volební období tedy máme narůst v počtu zastoupení žen v zastupitelstvu obce. Průměrný věk všech zastupitelů zůstal téměř stejný jako v předchozím období a to 48 let. Nejmladším zastupitelem se stala Petra Nedvědová, která se dostala do zastupitelstva ve věku 31 let naopak nejstarším zastupitelem se stal ve věku 66 let Miroslav Bartoš.

Tabulka 6 Zvolení zastupitelé 2002

Kandidátní listina	Kandidáti	Věk	Hlasy	
název	Příjmení, jméno, tituly		abs.	v %
Sdružení nezávislých	Schlösinger Petr	54	1 061	6,09
Sdružení nezávislých	Zibner Václav Mgr.	43	1 016	5,83
Sdružení nezávislých	Hanzlová Jana Mgr.	46	928	5,33
Sdružení nezávislých	Holpuchová Milada PharmDr.	45	924	5,3
Sdružení nezávislých	Kalousová Anna Mgr.	56	909	5,22
Sdružení nezávislých	Wepsová Helena MUDr.	47	901	5,17
Sdružení nezávislých	Bárta Miroslav	62	826	4,74
Sdružení nezávislých	Nedvědová Petra	31	820	4,71
Sdružení nezávislých	Engelhartová Jana	32	819	4,7
Sdružení nezávislých	Tomeš Jaroslav	56	798	4,58
Sdružení nezávislých	Sýkorová Božena	51	796	4,57
Sdružení nezávislých	Stuchlík Jiří	40	783	4,49
Sdružení nezávislých	Černý Martin	37	779	4,47
Česká str. sociálně demokrat.	Škoda Vlastimil Mgr.	47	393	6,89
Česká str. sociálně demokrat.	Šmíd Jiří Ing.	45	381	6,68
Česká str. sociálně demokrat.	Hrebičková Olga Ing.	38	373	6,54
Komunistická str. Čech a Moravy	Kučerová Hana	54	348	6,63
Komunistická str. Čech a Moravy	Danihelková Dana Mgr.	52	343	6,54
Komunistická str. Čech a Moravy	Böhmová Marie Mgr.	61	342	6,52
Česká str. sociálně demokrat.	Bartoš Miroslav	66	341	5,98
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Josef Ing.	50	327	6,23

4.2.4 Komunální volby 2006

V komunálních volbách, které se uskutečnily na podzim roku 2006, měla Česká republika v podstatě pouze dva vítěze. Nejvíce mandátů na území celé České republiky obsadili roztříštění nezávislí kandidáti a Občanská demokratická strana, která získala největší počet mandátů z politických stran a také získala největší podíl hlasů. ODS dokázala ovládnou i mnohá statutární města, kde získala přes polovinu mandátů. Problémem, který je na celostátní úrovni, se odráží ve výsledku, kde je rozdílná váha hlasu voliče v závislosti na velikosti obce. To znamená, že ačkoli celkově nezávislí kandidáti získali 64 % mandátů, potřebovali k tomu celkově o polovinu méně hlasů než ODS, která získala 10 % mandátů. Opět tedy došlo v komunálních volbách o navýšení počtu mandátů i hlasů u nezávislých kandidátů. Někteří političtí kandidáti si jsou tak vědomi, že být nezávislý začíná být trendy. V některých obcích to znamenalo, že tradiční komunistické kandidáty vystřídala SNK – Strana nezávislých kandidátů, která tak převzala ihned vedoucí pozici ve volbách.

V druhé polovině roku 2006 se tedy uskutečnily volby do zastupitelstev obcí. Těchto voleb se v Jílové celkem účastnily čtyři strany, a to SNK Evropští demokraté, ČSSD, KSČM a hnutí Právo a Spravedlnost, které nahradilo na kandidátní listině Stranu zelených. Ve volbách v roce 2006, jak ukazuje graf, byla ve srovnání s ostatními roky účast na volbách nejnižší. V tomto roce byla volební účast pouhých 33,28 %. Komunální volby vyhrála strana SNK Evropští demokraté, která získala celkem 14 910 hlasů (55,10 %). Na druhém místě se umístila Česká strana sociálně demokratická, která získala 6 876 hlasů (25,14 %) a třetí skončila Komunistická strana Čech a Moravy, která získala 4 550 hlasů (16,81 %).

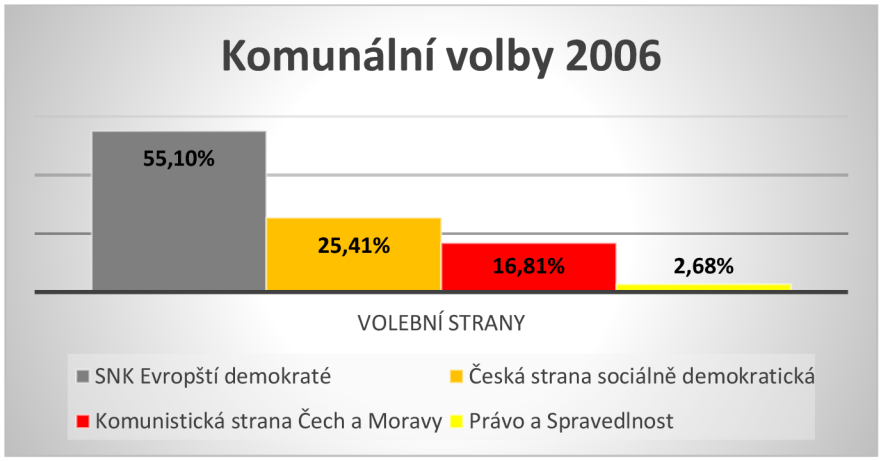

Graf 6 Komunální volby 2006 (ČSU, vlastní zpracování)

Opět bylo zvoleno celkem 21 zastupitelů. Na zobrazené tabulce je seznam všech zvolených zastupitelů v Jílové v roce 2006, kteří jsou seřazeni podle počtů získaných hlasů od nejvyššího počtu po nejnižší počet. Do zastupitelstva se probojovaly celkem tři strany. Hnutí Právo a Spravedlnost nezískalo potřebný počet hlasů, aby obsadilo minimálně jedno křeslo. S nadpoloviční většinou mandátů zvítězili SNK Evropští demokraté, kteří získali stejně jako minulý volební období 13 mandátů. Druhá ČSSD získala 5 mandátu a KSČM 3 mandáty. Naprostým vítězem se stal už po třetí za sebou Petr Schlösinger, který tak už dominuje ve volbách 12 let. Tentokrát získal 819 hlasů a těsně porazil Mgr. Václava Zibnera. Podíl žen v zastupitelstvu po dvou volebních období klesl na 38 %. Podíl mužů byl 62 %. Průměrný věk zastupitelstva se pohybuje stejně jako v minulém volebním období. Mgr. Karel Rajchl se stal nejmladším zastupitelem v pouhých 28 letech, naopak Marie Böhmová se stala nejstarší členkou zastupitelstva obce.

Tabulka 7 Zvolení zastupitelé 2006

Kandidátní listina	Kandidáti		Hlasy	
název	příjmení, jméno, tituly	věk	abs.	v %
SNK Evropští demokraté	Schlösinger Petr	58	819	5,49
SNK Evropští demokraté	Zibner Václav Mgr.	47	798	5,35
SNK Evropští demokraté	Hanzlová Jana Mgr.	50	769	5,15
SNK Evropští demokraté	Bárta Miroslav Ing.	32	747	5,01
SNK Evropští demokraté	Engelhartová Jana	36	739	4,95
SNK Evropští demokraté	Švíková Jitka	56	722	4,84
SNK Evropští demokraté	Wepsová Helena MUDr.	51	721	4,83
SNK Evropští demokraté	Néma Petr	47	699	4,68
SNK Evropští demokraté	Nesměrák Jan Ing.	35	699	4,68
SNK Evropští demokraté	Sýkorová Božena	55	694	4,65
SNK Evropští demokraté	Stuchlík Jiří	44	689	4,62
SNK Evropští demokraté	Procházka Vladimír PhDr.	46	683	4,58
SNK Evropští demokraté	Tomeš Jaroslav	60	677	4,54
Česká str. sociálně demokrat.	Škoda Vlastimil Mgr.	51	444	6,45
Česká str. sociálně demokrat.	Bednaříková Jaromíra MUDr.	46	411	5,97
Česká str. sociálně demokrat.	Rajchl Karel Mgr.	28	383	5,57
Česká str. sociálně demokrat.	Šmíd Jiří Ing.	49	383	5,57
Česká str. sociálně demokrat.	Hrebičková Olga Ing.	42	374	5,43
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Josef Ing.	54	285	6,26
Komunistická str. Čech a Moravy	Böhmová Marie	65	269	5,91
Komunistická str. Čech a Moravy	Frejvald Jiří	59	255	5,6

4.2.5 Komunální volby 2010

Šest volebních stran se zúčastnilo říjnových voleb v roce 2010. Mezi stranické stálice se nám vrátila zpět Občanské demokratická strana, která naposled figurovala mezi volebními stranami ve městě Jílové v roce 1998. Ve volbách se ve srovnání s minulými volbami zvedla volební účast o několik procent. Účast v tomto roce dosahovala 46, 64 %. V tomto případě komunální volby vyhrála strana Občané Jílového, která získala 12 739 (33,22 %). Česká strana sociálně demokratická skončila na druhém místě s celkovým počtem 9 028 hlasů (23,54 %). Třetí místo obsadila Občanská demokratická strana s 5 641 hlasy (14,71 %).

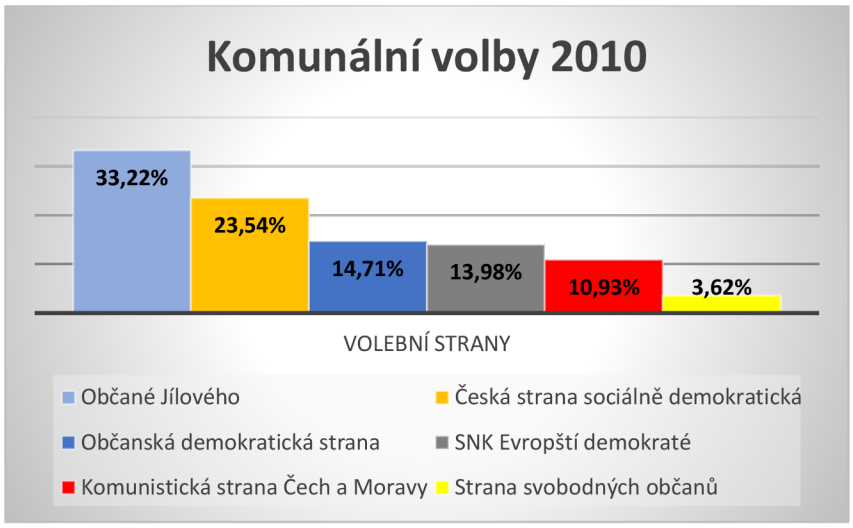

Graf 7 Komunální volby 2010 (ČSU, vlastní zpracování)

V těchto volbách bylo voleno celkem 21 zastupitelů obce. Zastupitelstvo bylo složeno celkem ze čtyř stran. Nejsilnější stranou pro toto období byla strana Občané Jílového, kteří obsadili celkem 8 křesel v zastupitelstvu. Druhá ČSSD získala 5 křesel. ODS a SNK Evropští demokraté si rozdělili shodně po třech křeslech a KSČM získala dvě křesla. Totálním vítězem se stal Miroslav Kalvas, který se mohl pyšnit ziskem 760 hlasů. Podíl žen v zastupitelstvu čítal 43 % a oproti minulým volbám vykazoval mírný růst. Muži měli opět většinu se ziskem 57 % zástupců. Průměrný věk všech zastupitelů byl z historického hlediska nejnižší a pohyboval se kolem 43 let. Z toho můžeme usoudit že volby v roce 2010 v Jílové prošly velkou změnou co se týče nově příchozích kandidátů, díky kterým se omladilo zastupitelstvo obce. Nejmladším členem zastupitelstva se v pouhých 26 let stala Mgr. Klára Medunová, která zároveň obsadila celkově druhé místo v počtu hlasů a stala se tak překvapením dosud dominujících politických veteránů.

Tabulka 8 Zvolení zastupitelé 2010

Kandidátní listina	Kandidáti		Hlasy	
název	příjmení, jméno, tituly	věk	abs.	v %
Občané Jílového	Kalvas Miroslav	36	760	5,96
Občané Jílového	Medunová Klára Mgr.	26	700	5,49
Občané Jílového	Buchta Libor Mgr.	63	684	5,36
Občané Jílového	Klabík Martin	29	676	5,3
Občané Jílového	Sýkora Miloš	37	666	5,22
Občané Jílového	Šenk Petr	32	659	5,17
Česká str. sociálně demokrat.	Hrebičková Olga Ing.	46	659	7,29
Občané Jílového	Kučerová Hana	62	656	5,14
Občané Jílového	Valterová Hanzlová Lucie	37	636	4,99
Česká str. sociálně demokrat.	Šmíd Jiří Ing.	53	510	5,64
Česká str. sociálně demokrat.	Gregor Václav	49	490	5,42
Česká str. sociálně demokrat.	Škaloudová Olga DiS.	31	487	5,39
Česká str. sociálně demokrat.	Michalec Lubomír	38	483	5,35
Občanská demokratická strana	Kalous Jiří Bc.	34	364	6,45
SNK Evropští demokraté	Rosendorfová Zdeňka Mgr.	43	344	6,41
Občanská demokratická strana	Hloušková Lucie	27	325	5,76
Občanská demokratická strana	Sovadinová Kamila	40	311	5,51
SNK Evropští demokraté	Říhová Helena	51	308	5,74
SNK Evropští demokraté	Zibner Václav Mgr.	51	306	5,7
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Josef Ing.	58	272	6,48
Komunistická str. Čech a Moravy	Beránek Miroslav	57	267	6,36

4.2.6 Komunální volby 2014

Začíná být zřejmé, že přestávají v komunálních volbách dominovat standartní politické strany, které čím dál více nahrazují ve volbách nejrůznější lokální uskupení. Klesá tak počet členů politických stran, a naopak roste počet nezávislých kandidátů. Podíl bezpartijních kandidátů přesáhl v roce 2014 hranici 80 %. V Jílové se tento rok účastnilo zatím historicky nejvíce politických stran, koalic či hnutí s celkový počtem 8. Mezi stálicemi politických stran se zúčastnila voleb pouze ČSSD a KSČM, zbytek kandidátních listin tvořili nezávislí kandidáti. Poprvé se tak od komunálních voleb 1990 nedostala mezi tři první zvolené žádná politická strana a nejblíže skončila s pouhými 13,02 % hlasů Česká strana sociálně demokratická, a to na čtvrtém místě. Na třech prvních místech figurují sdružení nezávislých kandidátů, a to Občané Jílové, Evropští demokraté a Jistota otevřenosti.

V dalším grafu je tedy vyobrazen výsledek komunálních voleb z roku 2014 v Jílové. V tomto roce bylo na výběr z více volebních stran. Celková účast komunálních voleb v roce 2014 činila 41,70 %. Komunální volby vyhrála strana SNK-Občané Jílového, která získala

9 762 hlasů (31 %). Druzí skončili SNK Evropští demokraté, kteří získali 4 929 hlasů (15,65 %) a necelé procento za nimi strana SNK Jistota Otevřenosti se ziskem 4 672 hlasů (14,84 %).

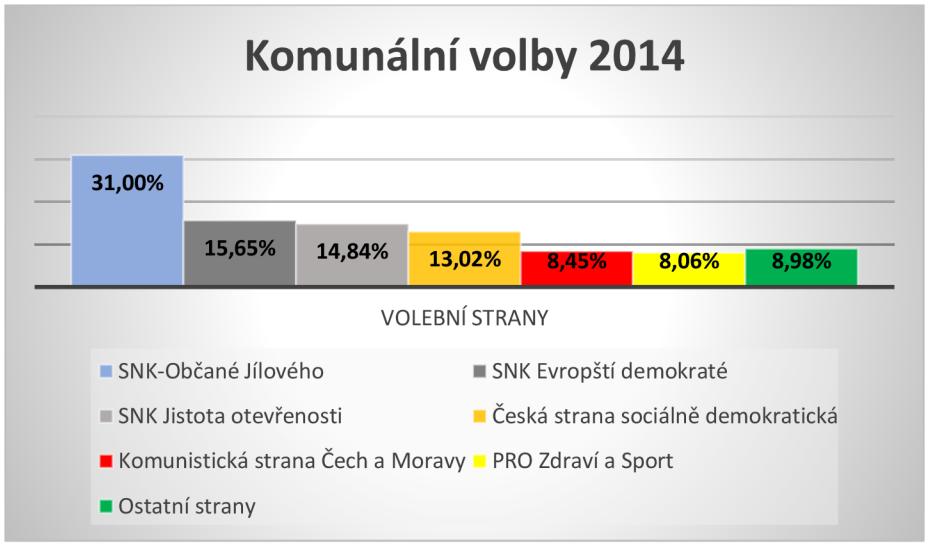

Graf 8 Komunální volby 2014 (ČSU, vlastní zpracování)

Zastupitelských křesel bylo v obci 21. Tabulka níže znázorňuje jmenný seznam zvolených kandidátů v komunálních volbách v Jílové v roce 2014. V zastupitelstvu získalo křesla celkem 7 politických stran či hnutí, což je historicky největší složení zastupitelstva, co se týče zastoupení. Největší zastoupení získala strana SNK-Občané Jílové, kteří vybojovali 7 křesel. Po třech mandátech získali SNK-Evropští demokraté, SNK-Jistota otevřenosti a ČSSD. Po dvou mandátech získala KSČM a hnutí Pro Zdraví a Sport. Poslední křeslo obsadila Křesťanská demokratická unie. Úplným vítězem voleb se stal Miroslav Kalvas, který se stal starostou obce se ziskem 665 hlasů. Podíl zastoupení mužů oproti ženám v zastupitelstvu byl dvě třetiny všech zvolených zástupců. Průměrný věk pak byl 45 let. Nejmladšími zastupiteli se stali dva členové a to Ing. Kamil Šembera a Bc. Kateřina Sýkorová. Nejstarším zastupitelem se stal z Komunistické strany Čech a Moravy Jiří Frejvald.

Tabulka 9 Zvolení zastupitelé 2014

Kandidátní listina	Kandidáti		Hlasy	
název	**příjmení, jméno, tituly**	**věk**	**abs.**	**v %**
SNK – Občané Jílového	Kalvas Miroslav	40	665	6,81
SNK – Občané Jílového	Mošner Pavel	43	567	5,8
SNK – Občané Jílového	Buchta Libor Mgr.	67	500	5,12
SNK – Občané Jílového	Loskotová Monika	42	495	5,07
SNK – Občané Jílového	Valterová Hanzlová Lucie	41	489	5
SNK – Občané Jílového	Sýkora Miloš	40	474	4,85
SNK – Občané Jílového	Pokorný Jiří	41	438	4,48
SNK Evropští demokraté	Zibner Václav Mgr.	55	388	7,87
SNK Evropští demokraté	Rosendorfová Zdeňka Mgr.	47	361	7,32
SNK JISTOTA Otevřenosti	Kalous Jiří Bc.	38	319	6,82
Česká str. sociálně demokrat.	Hrebičková Olga Ing.	50	302	7,36
SNK JISTOTA Otevřenosti	Peterka Jiří	44	289	6,18
SNK Evropští demokraté	Holpuchová Milada PharmDr.	57	271	5,49
SNK JISTOTA Otevřenosti	Sovadinová Kamila	44	257	5,5
Česká str. sociálně demokrat.	Rajchl Karel Mgr.	35	249	6,07
Česká str. sociálně demokrat.	Michalec Lubomír	42	238	5,8
PRO Sport a Zdraví	Frkal Zdeněk Ing.	33	207	8,15
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Josef Ing.	62	183	6,87
PRO Sport a Zdraví	Sýkorová Kateřina Bc.	30	173	6,81
Křesť. demokr. unie-Čs.str.lid.	Šembera Kamil Ing.	30	173	9,34
Komunistická str. Čech a Moravy	Frejvald Jiří	67	164	6,16

4.2.7 Komunální volby 2018

V komunálních volbách v ČR v roce 2018 získalo nejvíce podpory hnutí ANO. V celé republice pak tradičně nejvíce mandátů obsadili nejrůznější místní politické sdružení nezávislých kandidátů. Největší propad zaznamenala sociální demokracie, která od roku 1990 nebude v zastupitelstev některých měst, kde dosud měla velký vliv na chod.

Na předposledním vyobrazeném grafu jsou znázorněny výsledky komunálních voleb z roku 2018. Těchto voleb se účastnilo celkem 35,96 %, což ukazuje opět na pokles zájmu. Celkem se účastnilo pět volebních stran či koalic. S 9 720 hlasy (36,28 %) vyhrála strana SNK-Občané Jílového. Druhá s 6 564 hlasy (24,50 %) skončila koalice ODS a KDU-ČSL. Třetí ve volbách skončilo hnutí PRO Zdraví a Sport, které získalo 4 946 hlasů (18,46 %).

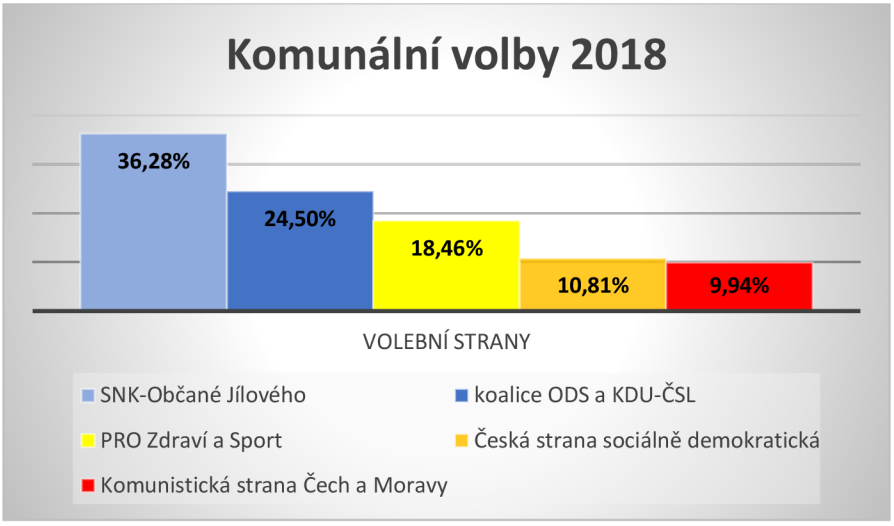

Graf 9 Komunální volby 2018 (ČSU, vlastní zpracování)

Ve volbách do zastupitelstva obce Jílové bylo zvoleno 21 zastupitelů. V tabulce níže vidíme přehled všech zvolených zastupitelů, název kandidátní listiny, kterou reprezentovali, věk a počet hlasů, podle kterých je seznam jmen seřazen od nejvyššího zisku hlasů po nejnižší. Do zastupitelstva se prosadilo celkem 5 politických stran, koalic či hnutí. Jak už tomu poslední roky v obci bývá, největší zastoupení v počtu 8 mandátů opět získala strana SNK-Občané Jílového. S pěti mandáty skončila koalice ODS a KDU-ČSL. Hnutí PRO Zdraví a Sport získalo 4 mandáty. V poslední řadě si pak po dvou mandátech rozdělili ČSSD a KSČM. Bezpochyby se vítězem stal Pavel Mošner se ziskem 571 hlasů. Pozici starosty města obhájil jako v předchozím volebním období Miroslav Kalvas, který tentokrát skončil na druhé pozici s 539 hlasy. Podíl žen v zastupitelstvu dosáhl 48 % a můžeme říci, že se uskutečnil výrazný progres, kde v minulých volbách ženy obsadili pouze jednu třetinu křesel. Nejstaršími členy v zastupitelstvu byli Mgr. Libor Buchta a Jiří Frejvald oba shodně ve věku 71 let. Průměrný věk zastupitelů činil 49 let.

Tabulka 10 Zvolení zastupitelé 2018

Kandidátní listina	Kandidáti		Hlasy	
název	příjmení, jméno, tituly	věk	abs.	v %
SNK – Občané Jílového	Mošner Pavel	47	571	5,87
SNK – Občané Jílového	Kalvas Miroslav	44	539	5,54
SNK – Občané Jílového	Tejmer Milan Bc.	41	531	5,46
SNK – Občané Jílového	Drugová Petra	41	528	5,43
SNK – Občané Jílového	Loskotová Monika	46	490	5,04
SNK – Občané Jílového	Kácová Markéta Mgr.	50	488	5,02
SNK – Občané Jílového	Valterová Hanzlová Lucie	45	468	4,81
SNK – Občané Jílového	Buchta Libor Mgr.	71	464	4,77
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Kalous Jiří Ing.	42	433	6,59
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Schlösingerová Lenka DiS.	42	411	6,26
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Šembera Kamil Ing.	34	401	6,1
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Sovadinová Kamila	48	369	5,62
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Rosendorfová Zdeňka Mgr.	51	364	5,54
PRO Zdraví a Sport	Sýkorová Kateřina Ing.	34	348	7,03
PRO Zdraví a Sport	Frkal Zdeněk Ing.	37	329	6,65
PRO Zdraví a Sport	Hrebičková Olga Ing.	54	286	5,78
PRO Zdraví a Sport	Matušková Ivana	53	281	5,68
Česká str. sociálně demokrat.	Michalec Lubomír Bc.	46	184	6,35
Česká str. sociálně demokrat.	Michalec Lubomír	68	174	6
Komunistická str. Čech a Moravy	Frejvald Jiří	71	158	5,93
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Josef Ing.	66	151	5,67

4.2.8 Komunální volby 2022

Komunální volby v roce 2022 jsou zatím posledními uskutečněnými volbami do zastupitelstva obcí v České republice. Oproti minulému volebnímu období přibyla nová strana, a to Svoboda a přímá demokracie, která nahradila z předcházejících voleb na kandidátní listině Českou stranu sociálně demokratickou.

Na posledním grafu jsou výsledky posledních uskutečněných komunálních voleb v roce 2022. Stejně jako v předchozím volebním období se voleb zúčastnilo celkem 5 kandidátních stran. První místo obhájila strana SNK – Občané Jílové s celkovým počtem 8 485 hlasů (34,87 %). Na druhém místě se umístila Svoboda a přímá demokracie, která vystřídala na této pozici koalici ODS a KDU-ČSL z předchozího volebního období. Strana SPD získala 5 459 hlasů (22,43 %). Jako před čtyřmi lety se znovu v komunálních volbách na třetím místě umístila strana Zdraví Sport Prosperita, která získala 5 025 hlasů (20,65 %).

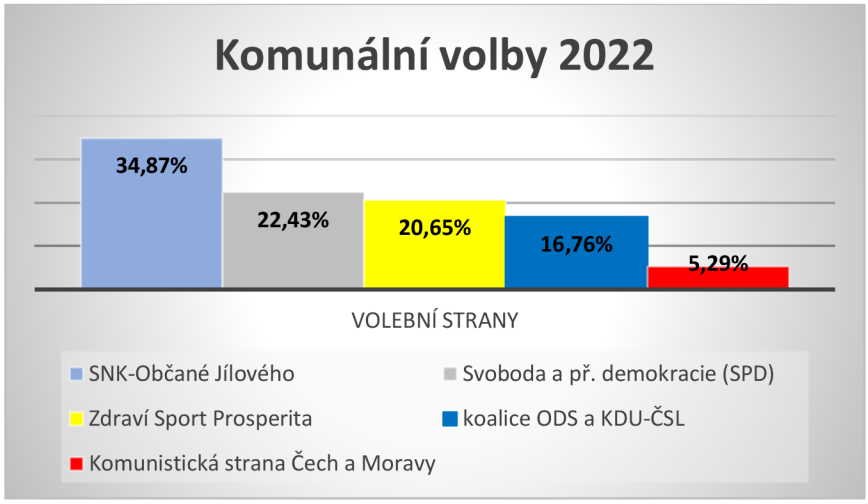

Graf 10 Komunální volby 2022 (ČSU, vlastní zpracování)

V posledních uskutečněných volbách do zastupitelstva obce Jílové se změnil celkový počet zastupitelů z 21 na 17 členů. V tabulce pod textem je seznam všech zastupitelů, kteří byli zvoleni v roce 2022. V první částí je název strany, koalice či hnutí, které daný zastupitel reprezentoval. Následuje jméno, věk a počet získaných hlasů v daném období, podle kterého je seznam členů seřazen. Zastupitelstvo bylo obsazeno všemi stranami, které se ucházely ve volbách o křesla. Nejvíce mandátů obsadila opět strana SNK-Občané Jílového, která získala 6 křesel. SPD obsadila 4 křesla a po třech mandátech shodně si rozdělily koalice stran ODS a KDU-ČSL a hnutí Zdraví Sport Prosperita. Pouhé jedno křeslo zbylo na KSČM. Nejvíce hlasů získala Ing. Kateřina Sýkorová, která se zároveň stala starostkou města a zároveň v tomto volebním období byla nejmladší členkou zastupitelstva. Poprvé v historii ve vedení města Jílové tedy stanula žena. Podíl žen v zastupitelstvu činil 47 %, téměř shodný s minulým obdobím. Průměrný věk zastupitelstva byl 47 let. Nejstarším členem se stala v 58 letech Ing. Olga Hrebičková, která je členem zastupitelstva už 7 volebních období za sebou.

Tabulka 11 Zvolení zastupitelé 2022

Kandidátní listina	Kandidáti		Hlasy	
Název	**příjmení, jméno, tituly**	**věk**	**abs.**	**v %**
SNK – Občané Jílového	Sýkorová Kateřina Ing.	38	667	7,86
SNK – Občané Jílového	Mošner Pavel	51	622	7,33
SNK – Občané Jílového	Hloušková Lucie Mgr.	39	583	6,87
SNK – Občané Jílového	Frkal Zdeněk Ing.	41	560	6,59
SNK – Občané Jílového	Kácová Markéta Mgr.	54	488	5,75
SNK – Občané Jílového	Matušková Ivana	57	488	5,75
Zdraví Sport Prosperita	Tejmer Milan Bc.	45	447	8,89
Svoboda a př. demokracie (SPD)	Hloušek Miroslav	44	379	6,94
Svoboda a př. demokracie (SPD)	Kulhánek Luděk	52	368	6,74
Svoboda a př. demokracie (SPD)	Michalec Lubomír Mgr.	50	364	6,66
Svoboda a př. demokracie (SPD)	Kopecká Petra Bc.	45	360	6,59
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Chytrý Václav	38	344	8,43
Zdraví Sport Prosperita	Špačková Ivana Mgr.	50	343	6,82
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Kalous Jiří Ing.	46	339	8,31
koalice stran ODS a KDU-ČSL	Schlösingerová Lenka DiS.	46	326	7,99
Zdraví Sport Prosperita	Hrebičková Olga Ing.	58	326	6,48
Komunistická str. Čech a Moravy	Váňo Pavel	37	118	9,16

4.3 Analýza kontinuity kandidatury

Tato analýza kontinuity kandidatury nám formuluje, jaká je míra přesunu jednotlivých kandidátů do jiných volebních stran. Za každou politickou stranou, koalicí či hnutím je uveden v závorce počet zvolených zastupitelů/počet členů na kandidátní listině za vybranou stranu. Za některými názvy stran je šipka, u které je číslem označeno kolik danou volební stranu opustilo kandidátů s tím, že přešli do jiné volební strany v novém volebním období. Součástí analýzy je také index plurality, který získáme výpočtem kandidáti/zastupitelé a je uveden na konci pod každým volebním období. Kontinuita kandidatury je rozdělena do dvou schémat, aby byla lépe přehledná. První schéma nám znázorňuje období od roku 1994 do roku 2010 a pohyb jednotlivých kandidátů. V druhém schéma je popsáno volební období od roku 2010 do roku 2022.

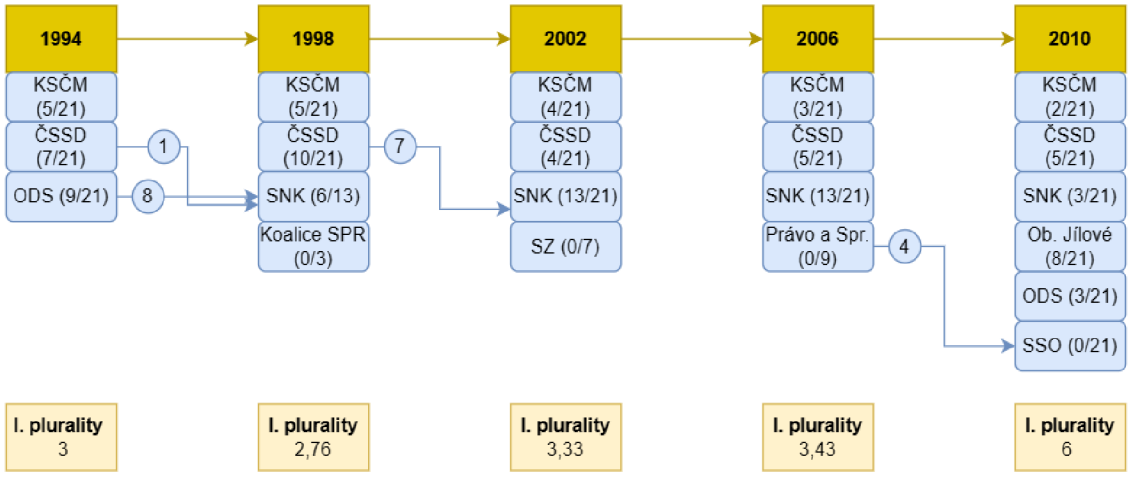

Graf 11 Schéma kontinuity kandidatury 1994-2010

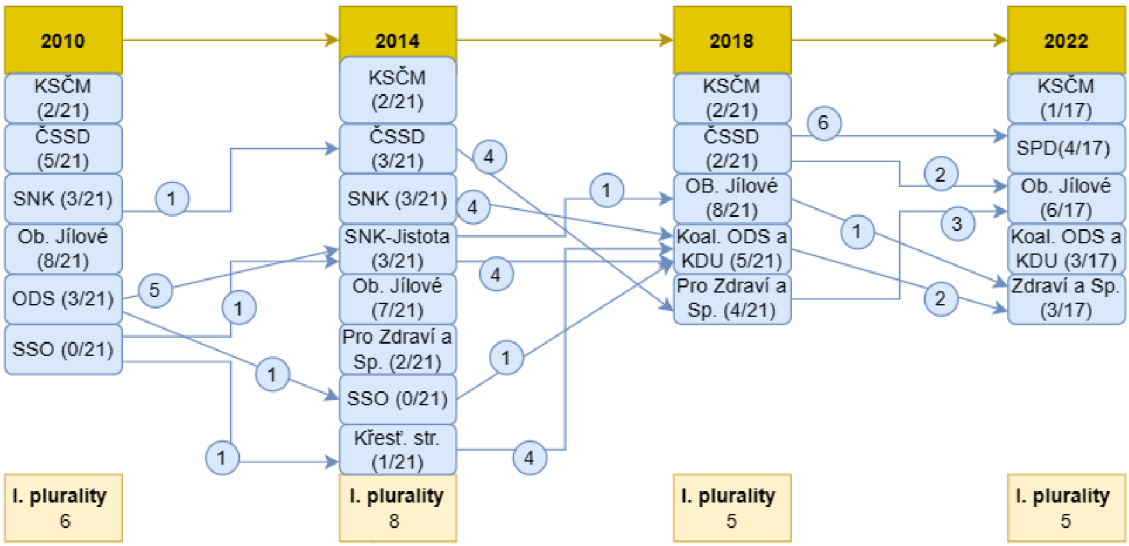

Graf 12 Schéma kontinuity kandidatury 2010-2022

Z prvního schématu vyobrazeném na předchozí stránce je zřejmé, že mezi volebním obdobím 1994-2002 došlo k nejpočetnějšímu přesunu kandidátu. Z Občanské demokratické strany a České strany sociálně demokratické ve dvou volebních obdobích za sebou se přesunulo celkem 16 kandidátů do nově vzniklého Sdružení nezávislých kandidátů, které vzniklo v roce 1998. Po volbách v roce 1994 to byli především členové ODS a po volbách v roce 1998 to naopak byli členové ČSSD. Dá se tedy říci, že SNK je splynutím dvou největších politických rivalů, tedy pravice a levice. Mezi volbami 2002 a 2006 nedošlo k žádnému přemístění kandidáta do jiné volební strany. Po volbách v roce 2006 čtyři členové strany Právo a Spravedlnost odešli do SSO (Strana svobodných občanů), tato strana nezískala nikdy svého člena do zastupitelstva ze tří volebních období, kdy kandidovala.

Ve druhém schématu je vyobrazené období od roku 2010-2022. Oproti prvnímu schématu je zde vidět daleko větší přesun kandidátů mezi jednotlivými stranami. Mezi volbami 2010 a 2014 se přesunulo 9 kandidátů. Můžeme tedy konstatovat, že SNK-Jistota otevřenosti je odnoží Občanské demokratické strany, odkud se přesunulo v tomto období celkem 5 členů. Ostatní přesuny nebyly tak výrazné, jelikož se jednalo vždy pouze o přesun jednoho člena strany. Mezi volbami 2014 a 2018 se potvrdilo, že SNK-Jistota otevřenosti je odnoží ODS, jelikož čtyři členové této strany se přesunuli do nově vzniklé koalice ODS a KDU-ČSL. V tomto období také do nově vzniklé koalice odešli čtyři kandidáti, kteří reprezentovali dříve Křesťanskou demokratickou unii-ČSL. V nově vzniklé koalici ODS a KDU-ČSL se tak sešli reprezentanti stran SNK, SNK-Jistota otevřenosti a Křesťanská demokratická unie-ČSL, odkud shodně odešlo po čtyřech kandidátech. V tomto období došlo ještě k jednomu významnému přesunu, kdy z řad ČSSD odešli do nově vzniklé strany Pro zdraví a sport celkem čtyři uchazeči. Mezi volbami 2018-2022 se přesunulo celkem 14 kandidátů. Ze schématu je jasné, že nová strana Svoboda a přímá demokracie je odnoží ČSSD. Celkem do nově vzniklé strany odešlo z ČSSD 6 členů a další členové této strany odešli do SNK-Občané Jílového. Ve volbách v roce 2022, tak od roku 1994 nefigurovala mezi uchazeči do zastupitelstva obce strana ČSSD. Uvidíme tedy, zda se v dalším volebním období vrátí zpět politická stálice ČSSD, například přes nějakou koalici, nebo její bývalí členové budou hájit barvy jiné volební strany, jako tomu bylo v posledních komunálních volbách.

4.4 Analýza složení koalic v období 1994-2022

Dlouhodobě se podílí na složení lokálního stranického systému nevysoký počet významných osobností. U jednotlivých volebních období jsem sestavil možnosti spolupráce v koalicích. Tabulka u jednotlivých období nám znázorňuje možnosti variant koalic a pokaždé je žlutě zvýrazněna varianta, která se stala vítěznou ve městě Jílové. Naopak červeně je zvýrazněná strana, která vzhledem k nízkému počtu mandátů neměla možnost sestavit koalici a byla by tak v případné koalici zbytečná. Ve dvou volebních období za sebou od roku 1998-2006 v Jílové vládly společně všechny strany, které se probojovaly do zastupitelstva obce a tvořily tak společnou koalici. Podle typologie koalic Stanislava Balíka, můžeme tuto koalici všech stran zařadit do všestranické koalice, která bývá jen zřídka a můžeme se s ní setkat spíše v minulých volbách, kdy na kandidátní listině nebylo na výběr

takové množství volebních stran. V každém jednotlivém volebním období od roku 1994-2022 dokázala vítězná strana sestavit koalici a nikdy tak neskončila v opozici. Město tedy dle rozhovorů se zastupiteli se snažilo pokaždé vyjít vstříc občanům, aby ve vedení města byla strana, která získala od voličů největší počet hlasů. Dle výsledků komunálních voleb a analýzy koalic ve městě Jílové je zřejmé, že stejný starosta obce je zvolen ve většině případech ve dvou volebních období za sebou. Po osmi letech vedení města převezme post starosty místostarosta či místostarostka. Tento proces se poměrně často opakuje ve sledovaných letech.

4.4.1 Koalice v období 1994-1998

Vítězně vyšla z volebního klání ODS s devíti mandáty těsně následovanou ČSSD, která získala 7 mandátů. Ačkoli tyto dvě strany jsou velký političtí rivalové, ve městě Jílové vytvořily společnou koalici a získali tak dohromady 16 křesel v zastupitelstvu. V radě města bylo zvoleno celkem 7 členů a to Mgr. Anna Kalousová, Drahomíra Sovadinová, MUDr. Jarmila Staňková, Lubomír Novák, Petr Schlösinger a Vladimír Bartoš. V opozici tak skončila samotná Komunistická strana Čech a Moravy. Starostou se stal Lubomír Novák a místostarostou byl zvolen Petr Schlösinger.

Následující tabulka znázorňuje možnosti tvoření koalic v období 1994-1998. Celkem mělo možnost město sestavit čtyři typy koalic. Žlutě vyznačená varianty označuje vítěznou koalici. Vzhledem ke koaliční spolupráci dvou myšlenkově vzdálených politických stran, disponujících převážnou většinou v zastupitelstvu obce, můžeme z hlediska typologie podle Stanislava Balíka hovořit o minimální vítězné ideově nepropojené koalici.

Tabulka 12 Varianty koalic, období 1994-1998 (vlastní zpracování)

Varianty		**var1**	**var2**	**var3**	**var4**
ODS	9	9	9		9
ČSSD	7	7		7	7
KSČM	5		5	5	5
Počet zastupitelů	21	16	14	12	21
Koalice		ODS+ČSSD	ODS+KSČM	ČSSD+KSČM	ODS+ČSSD+KSČM

4.4.2 Koalice v období 1998-2002

Jako silný politický subjekt se ve volbách v roce 1998 objevila ČSSD, která se stala i vítěznou stranou a získala téměř většinu křesel. Aby obsadila většinu v zastupitelstvu

chybělo jí k tomu pouze jedno křeslo. V tomto volebním období bylo znovu zvoleno 7 členů rady mezi které patřili Drahomíra Sovadinová, Eva Dvořáková, Ing. Josef Váňo, RSDr. Lubomír Aron, Petr Schlösinger, Václav Pošta a Václav Zibner. V roce 1998 byl zvolen za starostu bývalý místostarosta Petr Schlösinger a místostarostou se stal Václav Zibner.

V tabulce níže jsou znázorněné celkem čtyři varianty možných koalic. Vítězná koalice je zvýrazněna žlutou barvou. Ačkoli mohla ČSSD vytvořit koalici pouze s jedním politickým subjektem, nakonec koalici vytvořily všechny tři strany, které se prosadily do zastupitelstva. V koalici tedy spolupracovaly ČSSD, SNK a KSČM. Vzhledem ke koaliční spolupráci všech politických sil můžeme konstatovat, že podle typologie koalic se nejspíše jedná o všestranickou koalici, která nám říká, že všechny politické subjekty se podílí na formování exekutivy. Opozice tedy nedisponovala žádnou stranou.

Tabulka 13 Varianty koalic, období 1998-2002 (vlastní zpracování)

Varianty		**var1**	**var2**	**var3**	**var4**
ČSSD	10	10	10		10
SNK	6	6		6	6
KSČM	5		5	5	5
Počet zastupitelů	21	16	15	11	21
Koalice		ČSSD+SNK	ČSSD+KSČM	SNK+KSČM	ČSSD+SNK+KSČM

4.4.3 Koalice v období 2002-2006

Jen pozvolna se stabilizovaly politické subjekty před volbami v roce 2002. Dá se říci, že sdružení nezávislých kandidátů je iniciátorem z ODS. Sdružení nezávislých kandidátů se tak stalo s přehledem vítězem voleb. Členy rady se staly Mgr. Anna Kalousová, Božena Sýkorová, Jiří Stuchlík, Ing. Josef Váňo, Miroslav Bartoš, Petr Schlösinger, Mgr. Václav Zibner. Po čtyřletém období byl znovu zvolen za starostu Petr Schlösinger a místostarostu Mgr. Václav Zibner.

Následující tabulka znázorňuje možnosti variant koaliční spolupráce. Sdružení nezávislých kandidátů získalo nadpoloviční většinu v zastupitelstvu celkem 13 mandátů. Vzhledem k většině nemuselo SNK tvořit koalici s žádným politickým partnerem. I přesto se sdružení nezávislých kandidátů rozhodlo vytvořit koalici se všemi politickými subjekty. Vznikla tak koalice SNK, ČSSD a KSČM. Opět tedy jako v minulém volebním období došlo na spolupráci všech politických subjektů, kteří se prosadili do zastupitelstva. Zde se opět

jedná o všestranickou koalici, jako to bylo u předchozích voleb, ačkoli by nemusela vzniknout žádná koalice. V opozici tak nezůstala žádná strana.

Tabulka 14 Varianty koalic, období 2002-2006 (vlastní zpracování)

Varianty		**var1**	**var2**	**var3**
SNK	13	13	13	13
ČSSD	4	4		4
KSČM	4		4	4
Počet zastupitelů	21	17	17	21
Koalice		SNK+ČSSD	SNK+KSČM	SNK+ČSSD+KSČM

4.4.4 Koalice v období 2006-2010

Jednoznačným vítězem komunálních voleb byla v roce 2006 strana SNK Evropští demokraté. Členy rady tvořili Božena Sýkorová, Jana Engelhartová, Jiří Stuchlík, Ing. Josef Váňo, Petr Néma, Petr Schlösinger a Mgr. Václav Zibner. V roce 2006 už nastoupil do třetího volebního období starosta Petr Schlösinger a místostarosta Mgr. Václav Zibner. Faktem tedy je, že po tři volební období po sobě mělo město Jílové stejného starostu i místostarostu.

Tabulka zobrazená níže vykazuje možné varianty koalic z volebních stran, které se prosadily do zastupitelstva. Žlutou barvou je zvýrazněna koalice, která spolupracovala v daném období. V tomto volebním období vznikla koalice mezi SNK-Evropští demokraté a Komunistickou stranou Čech a Moravy. Ačkoli SNK-Evropští demokraté získali většinu v zastupitelstvu, rozhodli se spolupracovat s další politickou stranou. Vzhledem k typologii koalic se zde už nejedná o všestranickou koalici, ale o koalici nadměrnou ideově propojenou. Jelikož je přítomen nadpočetný politický subjekt, bez kterého by i tak SNK získala nadpoloviční většinu. V opozici tak zůstala ČSSD.

Tabulka 15 Varianty koalic, období 2006-2010 (vlastní zpracování)

Varianty		**var1**	**var2**	**var3**
SNK-ED	13	13	13	13
ČSSD	5	5		5
KSČM	3		3	3
Počet zastupitelů	21	18	16	21
Koalice		SNKED+ČSSD	SNKED+KSČM	SNKED+ČSSD+KSČM

4.4.5 Koalice v období 2010-2014

Členové rady byli sestaveni ze dvou volebních stran. Mezi tyto členy rady města, kteří byli zvoleni zastupiteli v roce 2010 patří Ing. Jiří Šmíd, Mgr. Libor Buchta, Lubomír Michalec, Miloš Sýkora, Miroslav Kalvas, Petr Šenk, Ing. Olga Hrebičková. Po třech volebních období, kdy vedl město Petr Schlösinger, se stal v roce 2010 starostou ve věku 36 let Miroslav Kalvas. Místostarostkou se v roce 2010 stala dlouhodobá členka zastupitelstva města Jílové Ing. Olga Hrebičková.

V tabulce níže je seznam možných variant spolupráce v koalicích. Celkem bylo vybráno ze čtyř variant. Žlutou barvou je zvýrazněna vítězná koalice ve volebním období 2010-2014. Volby vyhráli, se ziskem 8 mandátů, Občané Jílového, kteří vytvořili koalici s ČSSD, které skončila hned na druhém místě. V opozici skončily celkem tři strany ODS, SNK Evropští demokraté a KSČM. Kvůli nízkému počtu obsazených mandátů v zastupitelstvu nemohla KSČM jednat o spolupráci ve vládnoucí koalici. V tomto období už neměla pokračování nadměrně ideově propojená koalice, ale minimální vítězná ideově propojená koalice, podle typologie p. Balíka.

Tabulka 16 Varianty koalic, období 2010-2014 (vlastní zpracování)

Varianty		**var1**	**var2**	**var3**	**var4**
OJ	8	8	8	8	
ČSSD	5	5			5
ODS	3		3		3
SNK-ED	3			3	3
KSČM	2				
Počet zastupitelů	21	13	11	11	11
Koalice		OJ+ČSSD	OJ+ODS	OJ+SNKED	ČSSD+ODS+SNKED

4.4.6 Koalice v období 2014-2018

Členové rady se stali Bc. Kateřina Sýkorová, Mgr. Libor Buchta, Lubomír Michalec, Lucie Valterová Hanzlová, Miroslav Kalvas, Pavel Mošner, Ing. Zdeněk Frkal. Starostou se stal podruhé za sebou Miroslav Kalvas a místostarostou Lubomír Michalec.

Níže je rozdělena tabulka na dvě části, jelikož toto období kandidovalo nejvíce stran, tak i velký počet stran se dostalo do zastupitelstva města, než jak tomu bylo v minulém volebním období. Celkem mělo možnost vést město deset různých variant koalic. Nakonec

po jednáních vznikla koalice OJ, ČSSD a PSZ, tedy vyznačená sedmá varianta. Křesťanská demokratická unie díky pouhému jednomu křeslu v zastupitelstvu, neměla šanci se prosadit do vedení obce. V opozici tak skončily celkem čtyři strany a to SNK-Evropští demokraté, SNK-Jistota, ČSSD a Křesťanská demokratická unie. Podle typologie stejně jako v předchozím období měla pokračování minimální vítězná ideově propojená koalice.

Tabulka 17a Varianty koalic, období 2014-2018 (vlastní zpracování)

Varianty		var1	var2	var3	var4	var5
OJ	7	7	7	7	7	7
SNK-ED	3	3	3	3	3	
SNK-JIS.	3	3				3
ČSSD	3		3			
PSZ	2			2		2
KSČM	2				2	
Křesť	1					
Počet zastupitelů	21	13	13	12	12	12
Koalice		OJ+SNKED+SNKJIS	OJ+SNKED+ČSSD	OJ+SNKED+ PSZ	OJ+SNKED+KSČM	OJ+SNKJIS+PSZ

Tabulka 18b Varianty koalic, období 2014-2018 (vlastní zpracování)

var6	var7	var8	var9	var10
7	7	7		
			3	3
3			3	3
	3	3	3	3
	2		2	
2		2		2
12	12	12	11	11
OJ+SNKJIS+KSČM	OJ+ČSSD+PSZ	OJ+ČSSD+KSČM	SNKED+SNKJIS+ČSSD+PSZ	SNKED+SNKJIS+ČSSD+KSČM

4.4.7 Koalice v období 2018-2022

Toto volební období obhájil post starosty města Miroslav Kalvas, který byl tak zvolen už do třetího volebního období. Místostarostkou se stala Ing. Kateřina Sýkorová. Členové rady byli Ing. Kateřina Sýkorová, Bc. Milan Tejmer, Miroslav Kalvas, Pavel Mošner, Petra Drugová, Ing. Olga Hrebičková a Ing Zdeněk Frkal.

V tabulce znázorněné níže vidíme, že toto volební období mělo město možnost vytvořit pět různých variant koalic. První možná varianta, kterou by tvořily dvě strany s největším počtem mandátů, a to OJ a koalice ODS a KDU-ČSL se nevytvořila, jelikož

strana s největším počtem mandátů se pro tuto koalici nerozhodla. Nakonec zvítězila žlutou barvou zvýrazněná koalice SNK-Občané Jílového se sdružením PRO Zdraví a Sport. Dohromady tato koalice tvořila většinu v zastupitelstvu, a to s počtem 12 mandátů. Dá se tedy říci, že podle typologie koalic opět vznikla jako v předchozích volbách minimální vítězná ideově propojená koalice. V opozici tedy zůstaly celkem tři strany. Koalice ODS a KDU-ČSL, ČSSD a KSČM, kteří dohromady obsadili zbývajících 9 křesel v zastupitelstvu.

Tabulka 19 Varianty koalic, období 2018-2022 (vlastní zpracování)

Varianty		**var1**	**var2**	**var3**	**var4**	**var5**
OJ	8	8	8	8		
ODS a KDU-ČSL	5	5			5	5
PZS	4		4		4	4
ČSSD	2			2	2	
KSČM	2			2		2
Počet zastupitelů	21	13	12	12	11	11
Koalice		OJ+ODSaKDU	OJ+PZS	OJ+ČSSD+KSČM	ODSaKDU+PZS+ČSSD	ODSaKDU+PZS+KSČM

4.4.8 Koalice v období 2022–2026

Poslední uskutečněné komunální volby byly v roce 2022. Další komunální volby jsou naplánované na podzim roku 2026, tedy pokud nebudou předčasné volby, což zatím není předpokladem. Jako v minulém volebním období opět zvítězila strana SNK-Občané Jílového. Pro toto volební období se stala poprvé v historii města Jílové starostkou žena. Zastupitelstvem byla zvolena za starostku Ing, Kateřina Sýkorová, která v předchozím volebním období zastávala post místostarostky. Její pravou rukou se stala místostarostka Mgr. Lucie Hloušková. V tomto volebním období se změnil i počet členů městské rady ze 7 na 5 členů. Mezi členy rady byli zvoleni Ing. Kateřina Sýkorová, Mgr. Lubomír Michalec, Mgr. Lucie Hloušková, Luděk Kulhánek a Bc. Petra Kopecká.

Pod textem je znázorněn počet možných variant koalic. První možná varianta, která představovala dvě strany s největším počtem mandátu v daném období vytvořila společnou koalici. V obci Jílové tak vznikla koalice SNK-Občané Jílového a SPD, která v prvním volebním období, kdy kandidovala v obci se zapojila do vedení města. Naopak stálicí mezi politickými stranami je KSČM, která získala pouze jedno křeslo v zastupitelstvu obce a bylo předem jasné, že opět se bude muset uspokojit pouze s opozicí. V opozici tedy zůstaly tři strany ZSP, zmiňovaná KSČM a koalice ODS a KDU-ČSL. Vzhledem k typologii koalic se jedná o minimální vítěznou ideově propojenou koalici.

Tabulka 20 Varianty koalic, období 2022-2026 (vlastní zpracování)

Varianty		var1	var2	var3	var4
OJ	6	6	6	6	
SPD	4	4			4
ODS a KDU-ČSL	3		3		3
ZSP	3			3	3
KSČM	1				
Počet zastupitelů	17	10	9	9	10
Koalice		OJ+SPD	OJ+ODSaKDU	OJ+ZSP	SPD+ODSaKDU+ZSP

5 Výsledky a diskuse na základě rozhovorů s místními zastupiteli

Dle výsledků předchozí analýzy kontinuity kandidatury můžeme konstatovat, že první nejpočetnější přesun kandidátů byl v období 1994-2002. Kdy do nově vzniklého SNK-Sdružení nezávislých kandidátů přešlo celkem 15 kandidátů. SNK-Sdružení nezávislých kandidátů vzniklo v roce 1998. Tento rok se také konaly komunální volby a z Občanské demokratické strany odešlo celkem 8 členů do zmiňované SNK. Další volební období přešlo z řad ČSSD do SNK 7 členů. Dá se tedy říci, že SNK ve volbách v roce 2002 byla tvořena zejména bývalými členy ODS a ČSSD, přestože tyto dvě politické strany jsou političtí rivalové. V roce 2014 byla založena nová strana SNK-Jistota Otevřenosti, která dle analýzy kontinuity kandidatury je odnoží Občanské demokratické strany, jelikož po volbách v roce 2010 se přesunulo z ODS do této strany pět členů. Ve volbách v roce 2018 se potvrdilo tvrzení, že SNK-Jistota Otevřenosti je odnoží ODS, jelikož z této strany se přesunuly do koalice ODS a KDU-ČSL čtyři členové. Další velký přesun kandidátů se konal mezi volebním období 2018-2022, kde lze vidět, že SPD je odnoží ČSSD. Tuto stranu podpořilo z řad ČSSD celkem 6 členů. Ostatní přesuny mezi jednotlivými stranami už z hlediska analýzy nebyly zajímavé, jelikož se jednalo pouze o přesun minimálního počtu kandidátů.

Další provedenou analýzou byla analýza složení koalic podle Stanislava Balíka v období 1994-2022. V každém volebním období jsem vytvořil možné varianty povolebních koalic a zároveň jsem vyznačil koalice, které po volbách vznikly. Z hlediska typologie koalic byly nejvýznamnější dvě volební období v roce 1998 a 2002. V těchto po sobě uskutečněných volbách v Jílové vládly společně všechny strany, které se dostaly do zastupitelstva obce. Podle typologie koalic, můžeme toto období zařadit do tzv. všestranické

koalice, kdy v opozici není žádná volební strana. S tímto typem koalice se můžeme setkávat pouze zřídka, protože nyní v komunálních volbách kandiduje velký počet politických stran, koalic či hnutí. Je tedy jasné, že tento proces koalic se mohl uskutečnit pouze v dřívějších volbách a nyní má malou pravděpodobnost, že by se všestranická koalice opakovala.

Dále jsem také pro zpracování diplomové práce oslovil městský úřad Jílové a zastupitele města s kterými jsem udělal rozhovory. Největší přispění k mé diplomové práci měli dva zastupitelé, a to především Bc. Milan Tejmer a Ing. Olga Hrebičková. Někteří zastupitelé města Jílové naopak projevily negativní ohlasy, když jsem je oslovil poskytnutím rozhovoru. Reakce jednoho ze zastupitelů byla: „Do politiky jsem nikdy nechtěl a jsem ji celkově znechucen. Hodně věcí v ní nelze ovlivnit, proto už jsem jen zastupitel, a ne členem městské rady, proto jsem kandidoval až jako x-tý v pořadí. Děkuji za pochopení“ Tato reakce mne velice překvapila, jelikož tento zastupitel získal velké množství hlasů v posledních konaných komunálních volbách. Dále bylo zjištěno z rozhovorů, že spousta kandidátních listin je doplněná o jména uchazečů, kteří nemají nic společného s politikou a ani se jí nechtějí zabývat. Byli pouze přidáni na kandidátní listinu strany, aby doplnili celkový maximální počet kandidátů. Proto bych doporučil volebním stranám v příštím volebním období v roce 2026 aby zhodnotily, zda za každou cenu chtějí mít plnou kandidátní listinu, jelikož je dost možné, že se do zastupitelstva obce dostane občan, který nemá s politikou nic společného, nechce se jí zabývat a není tedy přínosem pro vedení města Jílové.

Bc. Milan Tejmer se narodil v roce 1977 v Děčíně. Vystudoval vysokou školu v oboru zahradní architekt. Tomuto oboru se věnuje i v povolání. Poprvé do komunálních voleb kandidoval v roce 2014, kde byl členem hnutí SNK-Občané Jílového. V roce 2016 se stal členem zastupitelstva, kam byl nominován jako náhradník. Od roku 2016 je stálým členem zastupitelstva. Nyní je lídrem politického hnutí Zdraví Sport Prosperita. V posledních uskutečněných komunálních volbách se umístil na celkovém sedmém místě s počtem 447 hlasů a s přehledem byl vítězem politického hnutí ZSP. Cílem vstupu do zastupitelstva obce bylo vrátit městu slušnost, důstojnost a kvalitu životního prostředí. Podle Bc. Milana Tejmera vládnou ve městě rodinné klany s cílem vlastního prospěchu. Což se například týká likvidace kvalitního školství a hmotných památek, nevyhovující vybavení pro seniory, arogance moci a malý počet kulturních akcí. Dále co se nepovedlo předchozím vládnoucím stranám ve městě, je likvidace budovy kina, zanedbaná péče o zeleň, rekonstrukce mostu a

silnic nižší třídy, které spravují obce, uzavření druhé mateřské školy v obci, zanedbaná údržba domu s pečovatelskou službou, neschopnost městské policie, nezvládnutá propagace města a další. Naopak co se podle Bc. Milana Tejmera vedení města povedlo je například postavení nové hasičské stanice včetně kvalitního vybavení, zateplení školní budovy a částečná oprava parku a náměstí. Vize do budoucna Bc. Milana Tejmera je: „Pokud se nezmění vedení města nemůže se nic změnit. Cílem je zachovat občanskou vybavenost, obnovit kvalitní školství, využít přírodní a turistický potenciál, zachovat a opravit majetek města, dbát na kvalitní péči o zeleň, a hlavně pracovat pro lidi.

Ing. Olga Hrebičková se narodila v roce 1965 ve Zlíně. Vystudovala VŠSE v Plzni. Je členkou zastupitelstva města Jílové od roku 1998 kdy kandidovala poprvé, nyní v opozici. V posledních uskutečněných volbách do zastupitelstva získala celkem 326 hlasů od občanů města Jílové. V roce 1955 vstoupila do ČSSD a kandidovala do zastupitelstva města Jílové v roce 1998, kde uspěla. Od roku 1998 kandidovala v každém volebním období a pokaždé byla zvolena do zastupitelstva obce. V roce 2008 byla zvolena do zastupitelstva Ústeckého kraje, a to na jedno volební období za Českou stranu sociálně demokratickou. V roce 2018 odešla z vedení ČSSD i ze strany, protože byla nespokojena s politikou Ústeckého kraje KVV ČSSD., který podporoval koalici s ANO. Po jejím vystoupení ze strany se Ústecká organizace distancovala od koalice s ANO. V roce 2018 kandidovala do zastupitelstva města Jílové už za sdružení PRO Zdraví a Prosperitu jako nezávislá kandidátka.

Z pohledu Ing. Olgy Hrebičkové v minulosti vedení města chybovalo a dělalo rozhodnutí, která poškozovala město. Například RD Kamenná, kde docházelo k nepřijatelným dohodám, a ještě dnes se z toho město nemůže dostat. Dále bylo úplně zbytečně zbouráno kino, DDaM (dům dětí a mládeže) byl prodán papírnám s tím, že jej papírny zbouraly, aby vystavěly v centru města halu. Chodník do sídliště touto pochybnou smlouvou přešel také do vlastnictví papíren. Firma však obyvatelům nevyšla vstříc a zamezila tak obyvatelům chodit k sídlišti z frekventované autobusové zastávky. Město muselo vystavět drahý chodník a schodiště k sídlišti v jiné lokalitě (zbytečně vynaložené náklady), které vlastně zaplatili daňoví poplatníci. Další problémy byly s revitalizací náměstí, kde došlo také z pohledu Ing. Olgy Hrebičkové k vážným problémům. Naopak co se městu povedlo je nastavení transparentního pravidla pro podporu kultury a sportu. Město podporovalo rozvoj, a to například při rekonstrukci ZŠ Školní, kde došlo k rekonstrukci

kotelny, výměně oken, zateplení, rekonstrukci fasády a tělocvičny, nákupu nových tabulí a nového nábytku. Bylo zakoupeno několik strojů pro Odbor místního hospodářství. Odkoupení skladů CO, které prodávalo ministerstvo vnitra. Došlo k rekonstrukci areálu městských služeb (bývalého skladu CO) a následnému zahájení výstavby hasičské zbrojnice, která odpovídá nynějším potřebám města. Byla vybudována nová parkoviště například naproti ZŠ Školní, u mateřské školy Za Koupalištěm, v ulici Teplická pro klienty zdravotního střediska a další. Město bylo nápomocno při pořádání kulturních a sportovních akcí konaných v městě. Naposledy velmi úspěšná „Jílovská challenge“.

Dle rozhovorů se zastupiteli je jasné, že předchozí vedení města udělalo několik chyb. Jedná se například o zbourání budovy kina, kde se shodla většina zastupitelů, že tento krok byl nesprávný. Dalším problémem ve městě je dům s pečovatelskou službou, který by potřeboval zrekonstruovat a nakoupit nové vybavení pro seniory. Naopak co se městu povedlo a na čem se nynější zastupitelé shodli je zateplení budovy školy, vybudování nových parkovacích míst v sídlišti, postavení nové hasičské stanice i s vybavením, které odpovídá nynějším potřebám města a částečná revitalizace zámeckého parku a přilehlého okolí. V současné době se zastupitelstvo města vyslovilo pro zbourání kulturního domu „Rudý dům“ s čím velké množství občanů nesouhlasí. Ing. Olga Hrebičková říká: „nesouhlasím se zbouráním budovy, protože jde o významnou dominantu města a lze jej určitě zrekonstruovat i s podporou dotačních titul. Zbourání za cca 20 milionů Kč není cesta, ale jedná se o nepochopitelné kroky, které nelze vrátit“. Dále by bylo vhodné vybudovat supermarket, na který má město v územním plánu vyčleněn pozemek.

7 Závěr

V praktické části diplomové práce jsem se zaměřil na hlavní socioekonomické a demografické ukazatele města Jílové. Poté jsem vypracoval podrobné výsledky komunálních voleb od roku 1994-2022, k potřebným datům jsem využil ČSU. Ke každému volebnímu období jsem vytvořil graf, který znázorňuje přehled zisku hlasů u jednotlivých volebních stran, které se zúčastnily voleb. Dále je u každého volebního období sestavena tabulka, ve které se nachází jmenný seznam zvolených zastupitelů. U každého zastupitele je znázorněna volební strana kterou reprezentovali, věk a počet hlasů, které obdrželi od voličů. Ze zvolených zastupitelů je vypočítaný poměr zastoupení žen v zastupitelstvu a také průměrný věk všech zastupitelů. Následně po podrobných výsledkách komunálních voleb byla provedena analýza kontinuity kandidatury a analýza složení koalic podle Stanislava Balíka.

Podle provedené analýzy kontinuity kandidatur, můžeme říci, že první velký přesun kandidátů do jiných volebních stran se konal hned na začátku sledovaného období. V prvním a druhém volebním období se přesunulo celkem 16 kandidátů z toho 15 do nově vzniklé volební strany Sdružení nezávislých kandidátů (SNK). V prvním volebním období 1994-1998 to bylo 8 kandidátů z Občanské demokratické strany a vypadalo to, že nově vzniklé SNK bude odnoží ODS, ale druhé sledované volební období tuto variantu vyvrátilo, jelikož v období 1998-2002 přešlo z České strany sociálně demokratické 7 členů do SNK. Lze tedy pozorovat že SNK je z větší části tvořeno bývalými členy politických rivalů ODS a ČSSD. V dalších dvou volebních období mezi lety 2002-2010 nedošlo k výraznému přesunu mezi jednotlivými stranami. Po komunálních volbách v roce 2010 už můžeme pozorovat častější přesuny jednotlivých členů politických stran. Ve volebním období 2010-2014 došlo k přesunu pěti členů z ODS do SNK-Jistota Otevřenosti. Můžeme tedy konstatovat, že SNK-Jistota Otevřenosti se stala odnoží ODS. V nadcházejícím volebním období se toto pravidlo potvrdilo, jelikož čtyři kandidáti ze strany SNK-Jistota Otevřenosti přešli do nově vzniklé koalice ODS a KDU-ČSL. Do koalice ODS a KDU-ČSL se také přesunuli čtyři kandidáti z SNK. V posledním sledovaném období největší přesun šesti kandidátů byl z ČSSD do nové politické strany SPD. Je tedy jasné že SPD se stala odnoží ČSSD.

Druhou provedenou analýzou byla analýza složení koalic podle Stanislava Balíka. V jednotlivých volebních období jsem sestavil varianty možných koalic. Dle informací ze sekretariátu MěÚ Jílové a rozhovorů se zastupiteli jsem zmínil složení městské rady, starostu a místostarostu. Ke každému volebnímu období byla sestavená tabulka, kde byla zvýrazněná skutečná vítězná koalice. Díky těmto informacím jsem zjistil, že ve vedení města Jílové ve sledovaném období se několikrát za sebou opakují vrchní představitelé. Od roku 1998 do roku 2010 byl starostou Petr Schlösinger a místostarostou Mgr. Václav Zibner. V roce 2010 se po 12 letech vedení města změnilo a starostou se stal Miroslav Kalvas, který stejně jako jeho předchůdce byl zvolen třikrát za sebou, jen s tím rozdílem, že v každém volebním období byl jiný místostarosta. V posledních komunálních volbách se stala starostkou Ing. Kateřina Sýkorová první žena na nejvyšším postu ve vedení města, uvidíme tedy zda bude pokračovat tradice ve městě a bude také zvolena ve třech volebních období po sobě. Z hlediska sestavení koalic ve třech volebních období byly vytvořeny koalice z volebních stran, které získaly největší počet mandátů. V komunálních volbách v roce 1998 a 2002 byla sestavena všestranická koalice, kde ve vedení města vládly spolu všechny strany, což se stává jen zřídka. Od roku 1998 byla jednou z hlavních stran v koalicích SNK neboli Občané Jílového, což poukazuje na to, že občané města Jílové jsou spokojeni s vedením obce. Dle teorie koalic podle Petra Jüptnera můžeme město Jílové zařadit do obcí menší střední velikosti. Velikost těchto obcí podle počtu obyvatel město splňuje. Dalším ukazatelem je, že u těchto obcí pro maximalizaci volebního zisku jsou zařazeni na kandidátní listiny kandidáti, kteří nemají zájem se do zastupitelstva prosadit. Tento ukazatel se nám potvrdil při rozhovorech s místními zastupiteli. Dalším znakem MSO je, že místní organizace SNK-Jistota Otevřenosti nebo strana Občané Jílového je tvořena většinou bývalými členy ODS, což nám znázorňuje schéma kontinuity kandidatury.

V paté kapitole jsem zhodnotil výsledky a popsal jednotlivé rozhovory s místními zastupiteli města Jílové. Součástí diplomové práce nejsou kompletní rozhovory s místními zastupiteli, ale jsou k dispozici k nahlédnutí v archívu autora práce.

Díky vypracovaným podrobným výsledkům komunálních voleb a provedení dvou hlavních analýz, které byly doplněni o informace z MěÚ a z rozhovorů se zastupiteli, lze konstatovat, že rozhodovací proces místní samosprávy je ve sledovaném období 1994-2022 pragmatický a nekonfliktní. Mezi většinou místních bývalých či současných zastupitelů

sehrály pozitivní roli dobré osobní vztahy. To se promítlo i ve vedení města, kdy několikrát po sobě byli zvoleni stejní starostové či místostarostové. Dle mého názoru by se město Jílové mohlo v příštích komunálních volbách zaměřit na kandidátní listiny, které tvoří kandidáti bez hlubšího zájmu o dění v obci. Tyto kandidáti jsou v některých případech dokonce zvoleni mezi zastupitele města a nemají pro město přínos. Dále by se město mělo zaměřit na nemovitosti které vlastní, jelikož několikrát vedení města pochybilo a místo investice do zrekonstruovaní objektu nechali budovy zbourat.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Knižní zdroje

BALÍK, Stanislav; *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky.* Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-2472-908-4

ČERMÁK, Daniel; VOBECKÁ, Jana a kol., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha: SLON, 2011, ISBN 978-80-7419-067-4

ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan; *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích ČR.* Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-2473-061-5

HLOUŠEK, Vít; KOPEČEK, Lubomír; *Konfliktní demokracie – Moderní masová politika ve střední Evropě,* Brno: MPÚ Masarykovy univerzity v Brně, 2004, ISBN 80-210-3449-1

HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír; *Základy organizace veřejné správy v ČR.* 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, ISBN 978-80-7380–263-9

JÜPTNER, Petr; *Komunální koalice a politické modely.* Politologická revue, 2004, ISSN 1211-0353

KOPECKÝ, Martin. A kol.; *Zákon o obcích: komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-862-9.

KRAUS, Michal. A kol.; *Bezpečná města pro chodce a seniory*. České Budějovice: VŠTE, 2022, ISBN 978-80-7468-203-2

KREJČÍ, Oskar; *Nová kniha o volbách*. Praha: Professional Publishing, 2006, ISBN 80-86946-01-0

OUTLÝ, Jan; *Volby do zastupitelstev – vývoj a souvislosti.* Politologická revue. 9(2), 2003, ISSN 1211-0353

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek; *Veřejný sektor – řízení a financování.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, ISBN 978-80-7357-936-4

POHLREICH, Daniel; *Analýza hospodaření města Jílového se zaměřením na preferované veřejné statky.* Jihlava, 2019, s. 75; Bakalářská práce. VŠPJ. Vedoucí práce Ing. Libuše Měrtlová, Ph.D.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana; SEDLÁČKOVÁ, Olga; *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2789-9

PROVAZNÍKOVÁ, Romana.; Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe: 3. aktualizované vydání a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, ISBN 978-80-2475-608-0

ŠÁMALOVÁ, Kateřina; VOJTÍŠEK, Petr ed. Sociální správa*: Organizace a řízení sociálních systémů*. Praha: Grada, 2021, ISBN 978-80-271-2195-3

8.2 Zákony

Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích

8.3 Internetové zdroje

BUBENÍČEK, Václav; KUBÁLEK, Michal; *Konfliktní linie v malých obcích* [online], Acta Politologica, 2010, [cit.28.03.2023], Dostupné z: https://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00085.pd, ISSN 1803-8220

Komunální volby 2022: Termín, kandidáti, systém, výsledky, účast | e15.cz. e15.cz - Byznys, politika, ekonomika, finance, události [online]., [cit. 28.03.2023]. Dostupné z: https://www.e15.cz/komunalni-volby-volebni-system-termin-kdy-budou

LEBEDA, Tomáš; *Komunální volby klamou* – Krátké zastavení nad problematickými aspekty volebního systému pro obecní zastupitelstva, Acta Politologica, 2009 [online], [cit. 26.03.2023], Dostupné z: https://tarantula.ruk.cuni.cz/ACPO-23-version1-006_Lebeda_US_merged.pdf, ISSN 1803–8220

Ministerstvo vnitra ČR: Orgány obce a jejich kompetence. *Www.mvcr.cz* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2022 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-informace-pro-nove-zvolene-cleny-zastupitelstva-obce

Oficiální stránky města. Město Jílové [online]. Jílové, 2017 [cit. 2022-08-29]. Dostupné z: http://www.mujilove.cz/mesto-jilove/historie/

OTAZNÍKY KOLEM POSTAVENÍ STAROSTY | Moderní obec – odborný měsíčník. Moderní obec – odborný měsíčník [online], [cit. 28.03.2023]. Dostupné z: https://moderniobec.cz/otazniky-kolem-postaveni-starosty/

Úvod do problematiky obecní (městské) policie k 30. červnu 2021 - Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online], [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie-k-30-cervnu-2021

Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ. Volby.cz - Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Český statistický úřad, 2022 [cit. 20.02.2023]. Dostupné z: https://www.volby.cz

8.4 Ostatní zdroje

Místní periodika-Jílovský zpravodaj Jílovská sova, Jílové; Město Jílové, ročníky 2006-2022

Zápisy z jednání zastupitelstva města Jílové z období let 1994-2022, sekretariát Městského úřadu Jílové; Státní okresní archív Děčín

Rozhovory s místními zastupiteli města

9 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek

9.1 Seznam tabulek

Tabulka 1 Stanovení počtu zastupitelů 21
Tabulka 2 Počet potřebných hlasů pro NK (zdroj: Outlý, 2004, s.20-21) 35
Tabulka 3 Sestavení zastupitelstva podle volebních stran 45
Tabulka 4 Zvolení zastupitelé 1994 49
Tabulka 5 Zvolení zastupitelé 1998 52
Tabulka 6 Zvolení zastupitelé 2002 54
Tabulka 7 Zvolení zastupitelé 2006 56
Tabulka 8 Zvolení zastupitelé 2010 58
Tabulka 9 Zvolení zastupitelé 2014 60
Tabulka 10 Zvolení zastupitelé 2018 62
Tabulka 11 Zvolení zastupitelé 2022 64
Tabulka 12 Varianty koalic, období 1994-1998 (vlastní zpracování) 67
Tabulka 13 Varianty koalic, období 1998-2002 (vlastní zpracování) 68
Tabulka 14 Varianty koalic, období 2002-2006 (vlastní zpracování) 69
Tabulka 15 Varianty koalic, období 2006-2010 (vlastní zpracování) 69
Tabulka 16 Varianty koalic, období 2010-2014 (vlastní zpracování) 70
Tabulka 17a Varianty koalic, období 2014-2018 (vlastní zpracování) 71
Tabulka 18b Varianty koalic, období 2014-2018 (vlastní zpracování) 71
Tabulka 19 Varianty koalic, období 2018-2022 (vlastní zpracování) 72
Tabulka 20 Varianty koalic, období 2022-2026 (vlastní zpracování) 73

9.2 Seznam grafů

Graf 1 Vzorek pro výpočet dle Bubeníčka 26
Graf 2 Volební účast v komunálních volbách 1994-2022 (zdroj: www.e15.cz, 2022) 36
Graf 3 Komunální volby 1994 (ČSU, vlastní zpracování) 48
Graf 4 Komunální volby 1998 (ČSU, vlastní zpracování) 51
Graf 5 Komunální volby 2002 (ČSU, vlastní zpracování) 53
Graf 6 Komunální volby 2006 (ČSU, vlastní zpracování) 55
Graf 7 Komunální volby 2010 (ČSU, vlastní zpracování) 57

Graf 8 Komunální volby 2014 (ČSU, vlastní zpracování) 59
Graf 9 Komunální volby 2018 (ČSU, vlastní zpracování) 61
Graf 10 Komunální volby 2022 (ČSU, vlastní zpracování) 63
Graf 11 Schéma kontinuity kandidatury 1994-2010..... 65
Graf 12 Schéma kontinuity kandidatury 2010-2022..... 65

9.3 Seznam použitých zkratek

ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
ČSU	Český statistický úřad
DDaM	Dům dětí a mládeže
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie-československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
KVV	Krajský výkonný výbor
MěÚ	Městský úřad
MSO	Menší střední obce
NK	Nezávislý kandidáti
ODS	Občanská demokratická strana
OJ	Občané Jílového
PZS	PRO Zdraví a Sport
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
SPD	Svoboda a přímá demokracie
SSO	Strana svobodných občanů
SZ	Strana zelených
VSO	Velké střední obce
ZSP	Zdraví Sport a Prosperita
ZŠ	Základní škola

Přílohy

Příloha č. 1: Zaměřené oblasti při rozhovorech, pokládané otázky zastupitelům města Jílové.

Komunální volby ve městě Jílové 1994-2022, oblasti pro minulé či současné zastupitele obce (pro účely diplomové práce)

1. **Úvod**
   Jméno, místo narození, počet let, vzdělání, práce, atd……. **(představení osoby)**
2. **Politika**
   Kdy poprvé kandidoval/a, člen volební strany a jaké, člen zastupitelstva období, politické zkušenosti, s jakým cílem šli do politiky, atd…. **(vše o osobě, co se týká politiky a vstupu do politiky)**
3. **Politické problémy obce a kandidátní listiny**
   Politické problémy minulost vs. současnost (případně jejich řešení), existují konfliktní body v obci (případně jejich řešení), výběr jmen na kandidátní listiny, sestavování koalic před či po volbách, atd…. **(vše co se týká politických problémů v obci plus kandidátní listiny a jejich tvorba)**
4. **Historie a vize obce**
   Jak se obec postupem času rozvíjela (zhodnocení funkčních období starostů), jakým směrem by se měla obec rozvíjet, atd…. **(co se obci ve volebním období povedlo a co naopak ne, vize obce do dalších volebních období)**
5. **Souhlasím s uvedením svého jména v Diplomové práci**
   ANO/NE